നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

[2018] 6 എസ്.സി.ആർ 861

മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ, ഉജ്ജയിൻ & മറ്റൊരാൾ

v.

ബി.വി.ജി ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ

(2018-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 3330]

2018 മാർച്ച് 27

[ജസ്റ്റിസ് രഞ്ജൻ ഗോഗോയി, ജസ്റ്റിസ് ആർ ഭാനുമതി, ജസ്റ്റിസ് മോഹൻ എം ശാന്തനഗൗഡർ]

ടെൻഡറുകൾ – അപ്പീൽവാദി- കോർപ്പറേഷൻ "വീടുതോറുമുള്ള മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യ ശേഖരണവും കൊണ്ടുപോകലും" നടത്തുന്നതിനായി ഏജൻസിയെ നിയമിക്കുന്നതിന് എൻ.ഐ.ടി പുറപ്പെടുവിച്ചു – സാങ്കേതിക ബിഡും സാമ്പത്തിക ബിഡും ഉൾപ്പെടുന്ന ഇരട്ട എൻവലപ്പ് സംവിധാനം വഴിയാണ് ബിഡുകൾ ക്ഷണിച്ചത് – കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക ബിഡുകൾ ഒരു സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ സൂക്ഷ്മമായി വിശകലനം ചെയ്യുകയും എൻ.ഐ.ടി-യിലെ നിബന്ധനകൾക്കനുസൃതമായി മാർക്കുകൾ നൽകുകയും ചെയ്തു – സാങ്കേതികവും സാമ്പത്തികവുമായ വെയ്റ്റഡ് സ്കോറുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (GWMC) ഏറ്റവും ഉയർന്ന മാർക്ക് നേടുകയും അവർക്ക് കരാർ നൽകുകയും ചെയ്തു – ഇതിൽ അതൃപ്തി രേഖപ്പെടുത്തി പരാജയപ്പെട്ട ബിഡർ (1-ആം എതിർകക്ഷി) റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു – ഹൈക്കോടതി ഇത് അനുവദിക്കുകയും GWMC-ക്ക് നൽകിയ കരാർ റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തു – അപ്പീലിൽ വിധിച്ചത്: സാങ്കേതിക വിദഗ്ധനായ 2-ആം എതിർകക്ഷി ഗുണദോഷങ്ങൾ പരിഗണിച്ചാണ്

തീരുമാനമെടുത്തതെന്നിരിക്കെ, പ്രത്യേകിച്ച് പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ഇല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ, ഒരു അപ്പീൽ അധികാരി എന്ന നിലയിൽ ആ തീരുമാനത്തിന്റെ യോഗ്യതകളിലേയ്ക്ക് ഹൈക്കോടതി കടന്നുചെല്ലേണ്ടതില്ലായിരുന്നു – വിദഗ്ധ സമിതിയുടെ നടപടികളിൽ നിയമവിരുദ്ധമോ, സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമോ, യുക്തിരഹിതമോ അല്ലെങ്കിൽ അന്യായമോ ആയ ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല – തന്നെയുമല്ല, പൊതുതാത്പ്പര്യവും വിജയിച്ച ബിഡറുടെ പ്രവൃത്തിപരിചയവും കണക്കിലെടുത്താണ് തീരുമാനമെടുത്തത് –1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് അനുകൂലമായി പ്രസ്തുത മേഖലയിലുള്ള പരിചയം തെളിയിക്കുന്ന രേഖകളുടെ അഭാവത്തിൽ, പ്രവൃത്തിപരിചയമുള്ള വർഷങ്ങൾ, വൈദഗ്ധ്യം എന്നീ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ മാർക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ചു നൽകിയ ഹൈക്കോടതി നടപടി ശരിയായിരുന്നില്ല- വിവിധ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്ന് തനിക്ക് കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന വസ്തുത 1-ആം എതിർകക്ഷി മറച്ചുവെച്ചതിനാൽ, പ്രതികരണത്തിലെ ജാഗ്രതയ്ക്ക് നൽകിയ മാർക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ച ഹൈക്കോടതി നടപടി നീതീകരിക്കാനാവില്ല, ഇതുവഴി ഹൈക്കോടതി പൊതുതാത്പ്പര്യം എന്ന ഘടകത്തെ അവഗണിച്ചു – കൂടാതെ, സാമ്പത്തിക ബിഡ് വിലയിരുത്തുന്നതിനായി ഹൈക്കോടതി സ്വീകരിച്ച രീതി ശരിയല്ലാത്തതും യുക്തിരഹിതവുമായിരുന്നു, ഇത് അന്യായത്തിനും നീതികേടിനും കാരണമായി – 2016-ലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ ചട്ടങ്ങൾ – ചട്ടം 22.

ടെൻഡറുകൾ – ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങളുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ – വിധിച്ചത്: സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ തടയുന്നതിനായാണ് ഭരണപരമായ നടപടികളുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത് – ഭരണപരമായ നടപടിയുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ ലക്ഷ്യം ആ തീരുമാനമോ തിരഞ്ഞെടുപ്പോ നിയമപരമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കുകയാണ്, അല്ലാതെ അത് യുക്തമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കലല്ല – ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി സ്വീകരിച്ച നടപടികളോ തീരുമാനങ്ങളോ ദുരുദ്ദേശ്യപരമോ അല്ലെങ്കിൽ ആർക്കെങ്കിലും അന്യായമായി ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതോ അല്ലെങ്കിൽ; കൂടാതെ, കേസിലെ വസ്തുതകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, പ്രസക്തമായ നിയമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട്

യുക്തിസഹമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ട ഒരു അധികാരിയ്ക്കും ഇത്തരമൊരു തീരുമാനത്തിൽ എത്താൻ സാധിക്കില്ല എന്ന് നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ തക്കവണ്ണം, അധികാരി സ്വീകരിച്ച നടപടിക്രമങ്ങളോ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങളോ അത്രത്തോളം യുക്തിരഹിതമോ സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമോ അല്ലെങ്കിൽ; കൂടാതെ അത്തരമൊരു തീരുമാനം പൊതുതാത്പ്പര്യത്തെ ബാധിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരം ഹൈക്കോടതി ഇടപെടാൻ പാടില്ല – ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന-അനുച്ഛേദം 226.

ടെൻഡറുകൾ – ഒരു ബിഡറുടെ പ്രകടനം തൃപ്തികരമല്ലാത്ത സാഹചര്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ ഘടകങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് ബിഡറുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതയെക്കുറിച്ച് വിദഗ്ധ കൺസൾട്ടന്റ് എടുക്കുന്ന തീരുമാനത്തെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരമുപയോഗിച്ച് സാധാരണയായി ഹൈക്കോടതിക്ക് ചോദ്യം ചെയ്യാനാകുമോ? – വിധിച്ചത്: ബിഡറുടെ മുൻകാല പ്രകടനം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഘടകങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് ബിഡറുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതയെക്കുറിച്ച് വിദഗ്ധ കൺസൾട്ടന്റ് എടുക്കുന്ന തീരുമാനത്തിൽ സാധാരണഗതിയിൽ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിനുള്ള അധികാരമുപയോഗിച്ച് ഹൈക്കോടതി ഇടപെടാൻ പാടില്ല – കൺസൾട്ടിന്റെ തീരുമാനം അന്യായമോ, യുക്തിരഹിതമോ, സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമോ ആയിട്ടുള്ള സാഹചര്യങ്ങളിലോ അല്ലെങ്കിൽ പക്ഷപാതവും ദുരുദ്ദേശ്യവും ഒഴിവാക്കാനോ മാത്രമേ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കാൻ പാടുകയുള്ളൂ.

ടെൻഡറുകൾ – പങ്കാളികളോ കൺസോർഷ്യമോ ജോയിന്റ് വെഞ്ചറോ ഇല്ലാതെ സ്വതന്ത്രമായാണ് ബിഡ് സമർപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന ഒരു ബിഡർക്ക് തന്റെ യോഗ്യതയ്ക്കായി ഏതെങ്കിലും മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതകളെ ആശ്രയിക്കാനാവുമോ? – വിധിച്ചത്: ഇല്ല.

ടെൻഡറുകൾ – അപ്പീൽ അധികാരിയെന്ന നിലയിൽ, ഹൈക്കോടതിക്ക് കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക ബിഡുകളും സാമ്പത്തിക ബിഡുകളും സ്വതന്ത്രമായി വിലയിരുത്തി തീർപ്പ്

കൽപ്പിക്കാൻ കഴിയുമോ? – വിധിച്ചത്: അപ്പീൽ അധികാരിയെന്ന നിലയിൽ, ഹൈക്കോടതിക്ക് കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക ബിഡുകളും സാമ്പത്തിക ബിഡുകളും സ്വതന്ത്രമായി വിലയിരുത്തി തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കാൻ അനുവാദമില്ല; ദുരുദ്ദേശ്യം, പക്ഷപാതം, യുക്തിരാഹിത്യം തുടങ്ങിയ സാഹചര്യങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത പക്ഷവും പൂർണ്ണമായും പൊതുതാത്പ്പര്യം മുൻനിർത്തി എടുത്ത തീരുമാനമാണെങ്കിലും കോടതി സാധാരണയായി ജുഡീഷ്യൽ നിയന്ത്രണം പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു:

1. ടെൻഡറുകൾ വിലയിരുത്തുന്നതും കരാറുകൾ നൽകുന്നതും പ്രധാനമായും വാണിജ്യപരമായ ഇടപാടുകൾ/ കരാറുകളാണ്. കരാർ നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തീരുമാനം പൊതുതാത്പ്പര്യത്തിന് അനുസൃതമാണെങ്കിൽ, കരാർ നൽകുന്നതിൽ നടപടിക്രമപരമായ പിഴവുകളോ തെറ്റുകളോ സംഭവിച്ചാൽ പോലും ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം ഉപയോഗിച്ച് കോടതികൾ അതിൽ ഇടപെടുകയില്ല. പൊതുതാത്പ്പര്യത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് സ്വകാര്യ താത്പ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കാൻ അനുവദിക്കില്ല. കൃത്രിമമായ പരാതികളുമായി കോടതിയെ സമീപിച്ച്, സാങ്കേതികമോ നടപടിക്രമപരമോ ആയ നിസ്സാര പിഴവുകൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി ടെൻഡർ നടപടികൾ പരാജയപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്ന പരാജയപ്പെട്ട ബിഡർമാരെ കോടതികൾ കർശനമായി നേരിടണം. തീരുമാനങ്ങളിൽ യുക്തിരാഹിത്യമോ സ്വേച്ഛാധിപത്യമോ ഇല്ലെങ്കിൽ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. ഈ കേസിൽ, വിദഗ്ധ സമിതിയുടെ നടപടികളിൽ നിയമവിരുദ്ധതയോ, സ്വേച്ഛാധിപത്യമോ, യുക്തിരാഹിത്യമോ അല്ലെങ്കിൽ അന്യായമോ ആയ ഒന്നും തന്നെയില്ല. അതുപോലെ, തീരുമാനമെടുത്തതിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ ഭാഗത്തോ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധന്റെ ഭാഗത്തോ പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. തന്നെയുമല്ല, പൊതുതാത്പ്പര്യവും വിജയിച്ച ബിഡറുടെ പ്രവൃത്തിപരിചയവും മുൻനിർത്തിയാണ് ഇരുകൂട്ടരും തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുള്ളത്. [ഖണ്ഡിക 35][889-സി-എഫ്]

2. ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (GWMC) ആണ് ഏറ്റവും ഉയർന്ന സ്കോർ (84.36) നേടുകയും എൻ.ഐ.ടി-യിലെ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം പദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കാൻ അർഹതയുള്ള ബിഡറായി മാറുകയും ചെയ്തത്. തത്ഫലമായി, സാങ്കേതിക വിദഗ്ധനായ 2-ആം എതിർകക്ഷി ഗുണദോഷങ്ങൾ പരിഗണിച്ചാണ് തീരുമാനമെടുത്തതെന്നിരിക്കെ, പ്രത്യേകിച്ച് പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ഇല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ, ഒരു അപ്പീൽ അധികാരി എന്ന നിലയിൽ ആ തീരുമാനത്തിന്റെ യോഗ്യതകളിലേയ്ക്ക് ഹൈക്കോടതി കടന്നുചെല്ലേണ്ടതില്ലായിരുന്നു. [ഖണ്ഡിക 39][892-എ-സി].

3. കൺസോർഷ്യം അംഗമായി മറ്റ് ഏതെങ്കിലും കമ്പനിയോ സ്ഥാപനമോ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ബിഡർ നൽകേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി ഇതിന് 'ഇല്ല' എന്നാണ് മറുപടി നൽകിയത്. ഇതിനർത്ഥം പ്രസ്തുത നടപടിക്രമത്തിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയോടൊപ്പം മറ്റ് കമ്പനികളോ സ്ഥാപനങ്ങളോ കൺസോർഷ്യം അംഗമായി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, മറ്റു കൺസോർഷ്യം അംഗങ്ങൾ ആരുമില്ലാതെ സ്വതന്ത്രമായാണ് 1-ആം എതിർകക്ഷി ബിഡ് സമർപ്പിച്ചത്. എന്നിരുന്നിട്ടും, 1-ആം എതിർകക്ഷി ഒരു മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റാണ് ഹാജരാക്കിയത്. അതിനാൽ, മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ പേരിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത് 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ പ്രവൃത്തിപരിചയം തെളിയിക്കാൻ സഹായിക്കില്ല. പി.സി.എം.സി സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് മൂന്ന് വർഷത്തെ പ്രവൃത്തിപരിചയമുണ്ടെന്നോ അല്ലെങ്കിൽ അവർ പ്രതിദിനം 300 മെട്രിക് ടണ്ണിൽ കൂടുതൽ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നുണ്ടെന്നോ കാണിക്കുന്നില്ല. "ടെൻഡററെക്കുറിച്ചുള്ള അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ" എന്ന കോളത്തിന് കീഴിൽ മറ്റ് കമ്പനികളൊന്നും (ജോയിന്റ് വെഞ്ചർ അല്ലെങ്കിൽ .കൺസോർഷ്യംആയിട്ട്) തന്നോടൊപ്പം ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന്1-ആം എതിർകക്ഷി വ്യക്തമായി സൂചിപ്പിച്ചതിനാൽ, മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ പേരിലുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് ആശ്രയിക്കാൻ കഴിയില്ല. 1-ആം എതിർകക്ഷി സമർപ്പിച്ച മറ്റ് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നവയായിരുന്നില്ല.[ഖണ്ഡിക 40][892-സി-എച്ച്]

4. കൂടാതെ, അപവദിത വിധിന്യായത്തിൽ ഹൈക്കോടതി ആശ്രയിച്ച 21.4.2015-ലെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് 1-ആം എതിർകക്ഷി സമർപ്പിച്ച യഥാർത്ഥ ബിഡ് രേഖയുടെ ഭാഗമായിരുന്നില്ല. ഹൈക്കോടതിയിൽ ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജിയ്ക്കൊപ്പമാണ് ഇത് ആദ്യമായി സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. അത്തരമൊരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് യഥാർത്ഥ ബിഡ് രേഖയുടെ ഭാഗമല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, 1-ആം എതിർകക്ഷി ആദ്യമായി കോടതിക്ക് മുന്നിൽ ഹാജരാക്കിയ ആ രേഖയെ ആശ്രയിച്ച ഹൈക്കോടതി നടപടി ശരിയായിരുന്നില്ല. ടെൻഡർ നടപടികളിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന ആരെയും ബിഡ് രേഖകളിൽ മാറ്റം വരുത്താനോ കൂട്ടിച്ചേർക്കലുകൾ നടത്താനോ കോടതികൾ അനുവദിക്കില്ല. പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്കുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയം തെളിയിക്കുന്ന രേഖകളുടെ അഭാവത്തിൽ, പ്രവൃത്തിപരിചയമുള്ള വർഷങ്ങൾ, വൈദഗ്ധ്യം എന്നീ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 7 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചത് ശരിയല്ലെന്ന അപ്പീൽവാദികളുടെ വാദം ന്യായമാണ്. അതുപോലെതന്നെ, വീടുതോറുമുള്ള ശേഖരണത്തിലൂടെ പ്രതിദിനം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ അളവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ മാർക്ക് 10-ൽ നിന്ന് 15 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചതും ഹൈക്കോടതിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ശരിയായ നടപടിയായിരുന്നില്ല. [ഖണ്ഡിക 41][893-എ-സി]

5.1 പ്രതികരണത്തിലെ ജാഗ്രതയെന്ന മാനദണ്ഡത്തിന് 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് നൽകിയിരുന്ന മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 10 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ച ഹൈക്കോടതി നടപടിയും നീതികരിക്കാനാവില്ല. ബി.ബി.എം.പി-യിൽ നിന്നും മറ്റ് മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്നും തങ്ങൾക്ക് കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന വസ്തുത 1-ആം എതിർകക്ഷി മറച്ചുവെച്ചതിനാൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് ഈ മാനദണ്ഡത്തിനുള്ള മാർക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല. [ഖണ്ഡിക 42][893-എഫ്-ജി]

5.2 ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്നവർ തങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തണമെന്ന് എൻ.ഐ.ടി-യിൽ വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു. ബിഡ് രേഖയിൽ ഇതിനായി പ്രത്യേക കോളം ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും 1-ആം

എതിർകക്ഷി പ്രസ്തുത കോളം ഒഴിച്ചിടുകയായിരുന്നു. കരാർ ലംഘനത്തിനുള്ള കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകളെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിക്കണമെന്ന് വ്യക്തമായ നിബന്ധന ഉള്ളപ്പോൾ, ഇത് സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകാൻ ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്ന കക്ഷിക്ക് ബാധ്യതയുണ്ടായിരുന്നു. ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികളിൽ ബി.ബി.എം.പി -യും സിൽവാസയിലെ ദാദ്ര ആന്റ് നഗർ ഹവേലി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തും തങ്ങൾക്കെതിരെ 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന വസ്തുത 1-ആം എതിർകക്ഷി മറച്ചുവച്ചു. 1-ആം എതിർകക്ഷി ഈ വിവരങ്ങൾ മറച്ചുവച്ചിട്ടും, സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ സ്വന്തം നിലയിൽ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്കെതിരെ ബി.ബി.എം.പി-യും മറ്റുള്ളവരും 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുകയുമായിരുന്നു. വിടുതോറുമുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണത്തിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി മതിയായ ജാഗ്രത കാണിച്ചിരുന്നില്ല എന്നാണ് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നത്. അതിനാൽ, സാങ്കേതിക ബിഡ് വിലയിരുത്തുമ്പോൾ 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്കെതിരെയുള്ള ഈ 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ സ്വമേധയാ പരിഗണിക്കാൻ സാങ്കേതിക സമിതിക്ക് അധികാരമില്ലെന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ നിഗമനം ശരിയല്ല. ഏത് ലക്ഷ്യത്തിനായാണോ ബിഡുകൾ ക്ഷണിച്ചത് അത് കണക്കിലെടുത്ത്, വിദഗ്ധ കൺസൾട്ടന്റിന്റെ ജാഗ്രതയെയും പ്രവൃത്തിപരിചയത്തെയും ഹൈക്കോടതി അഭിനന്ദിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ അവരുടെ പ്രവർത്തന ശൈലി മികച്ചതല്ലെന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. അതിനാൽ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ അത്തരം നോട്ടീസുകൾ തീർച്ചയായും പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. നീതിപൂർവ്വകമായ നടപടിയെന്ന നിലയിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി ബിഡിൽ ഈ കാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തേണ്ടതായിരുന്നു. ഇത് കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ പ്രതികരണത്തിലെ ജാഗ്രതയെന്ന മാനദണ്ഡത്തിന് കീഴിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 10 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചത് നീതികരിക്കാനാവില്ല. [ഖണ്ഡിക 44][894-ഡി-ഇ; 895-എ-ഇ]

6. കരാർ പ്രകാരം ഏൽപ്പിക്കേണ്ട പ്രവൃത്തിയുടെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ വ്യക്തിയെയോ സ്ഥാപനത്തെയോ കണ്ടെത്താൻ ഏറ്റവും യോഗ്യത

ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരിയ്ക്കാണ്. വീടുതോറുമുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണത്തിലെ വീഴ്ചകൾ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്ന് നിരവധി കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ നേരിട്ട ഒരു ബിഡറെ ആ ജോലി ചെയ്യാനായി തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ പ്രസ്തുത അധികാരിയെ നിർബന്ധിക്കാൻ കോടതിക്ക് കഴിയില്ല; കാരണം ആ വ്യക്തി/സ്ഥാപനം പ്രസ്തുത ജോലി ചെയ്യാൻ തീർത്തും അനർഹനാണ്. ആത്യന്തികമായി, പൊതുതാത്പര്യം സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. കരാർ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിലൂടെ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് സേവനങ്ങൾ വേഗത്തിലും ഫലപ്രദമായും ലഭ്യമാകുന്നതിലാണ് ജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ടുള്ള താത്പര്യമുള്ളത്. ഇത്തരത്തിൽ ചെയ്യുന്ന ജോലിയുടെ ഗുണനിലവാരത്തിലും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് താത്പര്യമുണ്ടാകും. ജോലിയുടെയോ സാധനങ്ങളുടെയോ മോശം ഗുണനിലവാരം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾക്ക് ഇടയാക്കുകയും തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതിനോ പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനോ അല്ലെങ്കിൽ മുഴുവൻ ജോലിയും വീണ്ടും ചെയ്യുന്നതിനോ ഉള്ള വലിയ സാമ്പത്തിക ബാധ്യതയ്ക്ക് വഴിവയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. വീടുതോറുമുള്ള ദൈനംദിന മാലിന്യ ശേഖരണത്തിലെ അലസതയോ അലംഭാവമോ റോഡുകളിലും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മാലിന്യം കുമിഞ്ഞുകൂടുന്നതിനും അത് ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾക്കും നഗരത്തിന്റെ ശുചിത്വം കുറയുന്നതിനും കാരണമാകും. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് താൽപര്യമുള്ളതും ജോലി ശരിയായി നടന്നില്ലെങ്കിൽ അവരെ ബാധിക്കുന്നതുമായ കാര്യമാണിത്. കൂടാതെ, വിവിധ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്ന് 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ നേരിട്ട 1-ആം എതിർകക്ഷി ഈ ജോലി ഏൽപിക്കാൻ അനുയോജ്യമായ കമ്പനിയല്ലെന്ന് സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ കണ്ടെത്തിയ സാഹചര്യത്തിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരിയുടെ തീരുമാനത്തിൽ ഹൈക്കോടതി ഇടപെടാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പൊതുതാത്പര്യം എന്ന ഘടകത്തെ ഹൈക്കോടതി തീർത്തും അവഗണിച്ചു. [ഖണ്ഡിക 48][896-ജി-എച്ച്; 897-എ-ഡി]

കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് & ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് v. *കാവാലറ്റ് ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ* **(2005) 4 എസ്.സി.സി 456: [2005] 2 എസ്.സി. ആർ 1183;** *ബി.എസ്.എൻ. ജോഷി ആൻഡ് സൺസ് ലിമിറ്റഡ്*

v. *നായർ കോൾ സർവീസസ് ലിമിറ്റഡ്* **(2006) 11 എസ്.സി.സി 548: [2006] 8 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി. ആർ 11;** *ഡൽഹി സയൻസ് ഫോറം* v. *യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ* **(1996) 2 എസ്.സി.സി 405: [1996] 2 എസ്.സി. ആർ 767;** *മോണ്ടെകാർലോ ലിമിറ്റഡ്* v. *എൻ.ടി.പി.സി. ലിമിറ്റഡ്* **(2016) 15 എസ്.സി.സി 272: [2016] 8 എസ്.സി. ആർ 224 – ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.**

ടാറ്റാ സെല്ലുലാർ v. *യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ* **(1994) 6 എസ്.സി.സി 651 : [1994] 2 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 122;** *മാസ്റ്റർ മൈൻ സർവീസസ് (പി) ലിമിറ്റഡ്* v. *മെറ്റ്കാഫ് & ഹോഡ്ജ്കിൻസൺ* **(2005) 6 എസ്.സി.സി 138 : [2005] 3 എസ്.സി.ആർ 666;** *സ്റ്റെർലിംഗ് കമ്പ്യൂട്ടേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ്* v. *എം & എൻ പബ്ലിക്കേഷൻസ് ലിമിറ്റഡ്* **(1993) 1 എസ്.സി.സി 445 : [1993] 1 എസ്.സി.ആർ 81;** *റൗണക് ഇന്റർനാഷണൽ ലിമിറ്റഡ്* v. *ഐ.വി.ആർ. കൺസ്ട്രക്ഷൻ ലിമിറ്റഡ്* **(1999) 1 എസ്.സി.സി 492 : [1998] 3 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 421;** *എയർ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്* v. *കൊച്ചിൻ ഇന്റർനാഷണൽ എയർപോർട്ട് ലിമിറ്റഡ്* **(2000) 2 എസ്.സി.സി 617 : [2000] 1 എസ്.സി.ആർ 505;** *യു.പി. ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ* v. *നൈനി ഓക്സിജൻ & അസറ്റിലിൻ ഗ്യാസ് ലിമിറ്റഡ്* **(1995) 2 എസ്.സി.സി 754 : [1993] 2 എസ്.സി.ആർ 149;** *യു.പി. ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ* v. *ജെം ക്യാപ് (ഇന്ത്യ) പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ* **(1993) 2 എസ്.സി.സി 299 : [1993] 2 എസ്.സി.ആർ 149;** *കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ* v. *മൈക്രോ കാസ്റ്റ് റബ്ബർ & അലൈഡ് പ്രോഡക്ട്സ് (പി) ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ* **(1996) 5 എസ്.സി.സി 65 : [1996] 3 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 40;** *സെൻട്രൽ കോൾഫീൽഡ്സ് ലിമിറ്റഡ്* v. *എസ്.എൽ.എൽ-എസ്.എം.എൽ (ജോയിന്റ് വെഞ്ചർ കൺസോർഷ്യം)* **(2016) 8 എസ്.സി.സി 622 : [2016] 4 എസ്.സി.ആർ 890;** *അഫ്കോൺസ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ലിമിറ്റഡ്* v. *നാഗ്പൂർ മെട്രോ റെയിൽ കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ* **(2016) 16 എസ്.സി.സി 818;** *ജഗദീഷ് മണ്ഡൽ* v. *സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഒഡിഷ & മറ്റുള്ളവർ* **(2007) 14 എസ്.സി.സി 517 : [2006] 10**

സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 606; *മീററ്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി* v. *അസോസിയേഷൻ ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് സ്റ്റഡീസ്* **(2009) 6 എസ്.സി.സി 171;** *ത്രിലോചൻ മിശ്ര മുതലായവർ* v. *ഒഡീഷ സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഒഡിഷ & മറ്റുള്ളവർ* **(1971) 3 എസ്.സി.സി 153;** *രമണ ദയാറാം ഷെട്ടി* v. *ഇന്റർനാഷണൽ എയർപോർട്ട് അതോറിറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ* **(1979) 3 എസ്.സി.സി 489 : [1979] 3 എസ്.സി.ആർ 1014–പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.**

കേസ് ലോ റഫറൻസ്

ഖണ്ഡിക 6-ൽ **[1994] 2 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 122 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 7-ൽ **[2005] 3 എസ്.സി.ആർ 666 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 8-ൽ **[1993] 1 എസ്.സി.ആർ 81 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 11-ൽ **[1998] 3 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 421 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 12-ൽ **[2000] 1 എസ്.സി.ആർ 505 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 13-ൽ **[1993] 2 എസ്.സി.ആർ 149 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 14-ൽ **[1996] 3 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 40 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 15-ൽ **[2005] 2 എസ്.സി. ആർ 1183 ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 16-ൽ **[2006] 8 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി. ആർ 11 ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 18-ൽ **[1996] 2 എസ്.സി. ആർ 767 ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 19-ൽ **[2016] 4 എസ്.സി.ആർ 890 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 20-ൽ **(2016) 16 എസ്.സി.സി 818 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 20-ൽ **[2006] 10 സപ്ലിമെന്ററി എസ്.സി.ആർ 606 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 20-ൽ **(2009) 6 എസ്.സി.സി 171 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 27-ൽ **(1971) 3 എസ്.സി.സി 153 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 28-ൽ **[1979] 3 എസ്.സി.ആർ 1014 പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു**

ഖണ്ഡിക 29-ൽ **[2016] 8 എസ്.സി. ആർ 224 ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു**

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരപരിധി: 2018-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 3330

2015-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 4676-ൽ മധ്യപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ ഇൻഡോർ ബെഞ്ച് 07.04.2016-ന പുറപ്പെടുവിച്ച അപവദിത വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും

ഒപ്പം

2018-ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പറുകൾ 3331, 3332

മുതിർന്ന അഭിഭാഷകർ വികാഷ് സിംഗ്, ശ്യാം ദിവാൻ, ഗ്രു കൃഷ്ണകുമാർ, ഗൗരബ് ബാനർജി, കൈലാഷ് വാസ്ദേവ്, അഭിഭാഷകർ മിശ്ര സൗരഭ്, അങ്കിത് കുമാർ ലാൽ, ദേവദത്ത് കാമത്ത്, രാജേഷ് ഇനാംദാർ, ആദിത്യ ഭട്ട്, ജാവേദ്ദർ റഹ്മാൻ, ഗൗതം താലൂക്ദാർ, നിതിൻ എസ്. താംബ്വേക്കർ, ശേഷതൽപ്പ സായ് ബണ്ടാരു, സഹിൽ ടാഗോത്ര, ശ്രീമതി ആർ. ചാറ്റർജി, സഞ്ജയ് കെ. ഷാണ്ടില്യ, അപൂർവ്വ അഗർവാൾ, ഉംറാവു സിംഗ്, മുഷ്താഖ് അഹമ്മദ് എന്നിവർ കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

കോടതി വിധി പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് മോഹൻ എം ശാന്തനഗൗഡർ

1. അനുമതി നൽകിയിരിക്കുന്നു.

2. പൂനെയിലെ ബി.വി.ജി ലിമിറ്റഡ് എന്ന സ്ഥാപനം (2016-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 11967-ൽ നിന്നുള്ള സിവിൽ അപ്പീലിലെ 1-ആം എതിർകക്ഷി) സമർപ്പിച്ച 2015-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 4676 അനുവദിക്കുകയും ഉജ്ജയിൻ മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ നഗരസഭയിലെ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ വീടുതോറും ശേഖരിക്കുന്നതിനും കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുമായി ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന് (2016-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 11967-ൽ നിന്നുള്ള സിവിൽ അപ്പീലിലെ 3-ആം എതിർകക്ഷി) നൽകിയ കരാർ റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് മധ്യപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ ഇൻഡോർ ബെഞ്ച് 07.04.2016-ന പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവാണ് ഈ അപ്പീലുകളിലെ തർക്കവിഷയം.

3. മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷന് വേണ്ടി ഹാജരായ ബഹുമാനപ്പെട്ട മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ വികാസ് സിംഗ്, ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിനെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന ബഹുമാനപ്പെട്ട മുതിർന്ന അഭിഭാഷകരായ ശ്രീ ശ്യാം ദിവാൻ, ശ്രീ ഗുരു കൃഷ്ണകുമാർ, മെസേഴ്സ് ഇക്കോ സേവ് സിസ്റ്റംസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന് (സാങ്കേതിക വിദഗ്ധർ) വേണ്ടി ഹാജരായ ബഹുമാനപ്പെട്ട മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ കൈലാഷ് വാസുദേവ്, ബി.വി.ജി. ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന് വേണ്ടി ബഹുമാനപ്പെട്ട മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ ഗൗരബ് ബാനർജി എന്നിവരുടെ വാദങ്ങൾ ഈ കോടതി കേട്ടു.

4. നിലവിലെ അപ്പീലുകളിലേയ്ക്ക് നയിച്ച വസ്തുതകളുടെ സംക്ഷിപ്തം ഇപ്രകാരമാണ്:

ഉജ്ജയിൻ നഗരത്തിൽ 10 വർഷത്തേക്ക് "മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ വീടുതോറും ശേഖരിക്കുകയും കൊണ്ടുപോകുകയും" ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏജൻസിയെ നിയമിക്കുന്നതിനായി ഉജ്ജയിൻ മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ (2016-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സിവിൽ)

നമ്പർ 11967-ൽ നിന്നുള്ള സിവിൽ അപ്പീലിലെ അപ്പീൽവാദി) 01.05.2015-ന ടെൻഡർ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുള്ള അറിയിപ്പ് (നോട്ടീസ് ഇൻവൈറ്റിംഗ് ടെൻഡർ -എൻ.ഐ.ടി) പുറപ്പെടുവിച്ചു. യോഗ്യരായ ബിഡ്ഡർമാരിൽ നിന്നും സാങ്കേതിക ബിഡ്, സാമ്പത്തിക ബിഡ് എന്നിങ്ങനെ ഇരട്ട എൻവലപ്പ് സംവിധാനത്തിലൂടെ ഓൺലൈൻ ബിഡുകൾ ക്ഷണിക്കുന്നതിനായിരുന്നു ടെൻഡർ നോട്ടീസ്. സാങ്കേതികവും സാമ്പത്തികവുമായ ബിഡുകൾ സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്തുന്നതിനും വിലയിരുത്തുന്നതിനുമായി മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിലെ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരായ മെസേഴ്സ് ഇക്കോ സേവ് സിസ്റ്റം പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിനെ (2016-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 11967-ൽ നിന്നുള്ള സിവിൽ അപ്പീലിലെ 2-ആം എതിർകക്ഷി) മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ നിയമിച്ചു. ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കാനുള്ള അവസാന തീയതി 21.05.2015 ആയിരുന്നു. എന്നാൽ കോർപ്പറേഷൻ പിന്നീട് ഒരു തിരുത്തൽ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ഓൺലൈൻ ടെൻഡറുകൾ സമർപ്പിക്കാനുള്ള തീയതി 01.06.2015 വരെ നീട്ടുകയും ചെയ്തു. സാങ്കേതിക ബിഡ് തുറക്കുന്ന തീയതി 02.06.2015 ആയും സാമ്പത്തിക ബിഡ് തുറക്കുന്നത് 04.06.2015 ആയും നിശ്ചയിച്ചു. മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ ടെൻഡർ നൽകുന്നതിനായി പരിഗണിച്ചവരിൽ മൂന്ന് ബിഡ്ഡർമാരാണ് അവശേഷിച്ചിരുന്നത്. കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക ബിഡുകൾ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധർ സൂക്ഷ്മമായി വിശകലനം ചെയ്യുകയും എൻ.ഐ.ടി-യിലെ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് മാർക്കുകൾ നൽകുകയും ചെയ്തു.

എൻ.ഐ.ടി-യിലെ യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങളിലെ ഖണ്ഡം 1 പ്രകാരം ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്ന കമ്പനി 01.05.2010-ന് അഞ്ച് വർഷം മുമ്പ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരിക്കണം. യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങളിലെ ഖണ്ഡം 9 പ്രകാരം രണ്ട് അംഗങ്ങളുള്ള കൺസോർഷ്യത്തിന് ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കാൻ അനുമതിയുണ്ടായിരുന്നു; എന്നാൽ, അവർക്ക് മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ പ്രത്യേക പ്രവൃത്തിപരിചയം ഉണ്ടായിരിക്കണം. എൻ.ഐ.ടി-യിലെ അനുച്ഛേദം III പ്രകാരം സാങ്കേതിക യോഗ്യതയ്ക്ക് 80 ശതമാനവും സാമ്പത്തിക സ്കോറിന് 20 ശതമാനവും വെയ്റ്റേജ് നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. അതായത്, L1 ബിഡ്ഡറെ നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള അവസാന

മാർക്കിന്റെ 80 ശതമാനം സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന മാർക്കും 20 ശതമാനം സാമ്പത്തിക മൂല്യനിർണ്ണയത്തിന്റെ മാർക്കുമായിരിക്കും. മൂല്യനിർണ്ണയത്തിനായി അളക്കേണ്ട സാങ്കേതിക മാനദണ്ഡങ്ങളും എൻ.ഐ.ടി-യിലെ അനുച്ഛേദം III-ൽ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയത്തിൽ കുറഞ്ഞത് 60 ശതമാനം മാർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ബിഡ്ഡർമാരുടെ സാമ്പത്തിക ബിഡുകൾ മാത്രമേ തുറക്കുകയുള്ളൂ.

എൻ.ഐ.ടി-യിലെ അനുച്ഛേദം III-ൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി നടത്തിയ, സാങ്കേതികവും സാമ്പത്തികവുമായ മൂല്യനിർണ്ണയങ്ങളുടെ വെയ്റ്റഡ് സ്കോറുകൾ ചേർന്നുള്ള അവസാന സ്കോറിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ടെൻഡർ അനുവദിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. 1-ആം എതിർകക്ഷിക്ക് സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയത്തിൽ 58.94 വെയ്റ്റഡ് സ്കോർ മാത്രമേ ലഭിച്ചുള്ളൂ എന്നതിനാൽ കുറഞ്ഞ മാർക്കാണ് ലഭിച്ചത്, അതേസമയം വിജയിച്ച ബിഡ്ഡറായ 3-ആം എതിർകക്ഷിക്ക് സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയത്തിൽ 67.36 വെയ്റ്റഡ് സ്കോർ ലഭിച്ചു. സാങ്കേതികവും സാമ്പത്തികവുമായ വെയ്റ്റഡ് സ്കോറുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള അവസാന വിശകലനത്തിൽ, ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് മൂന്ന് ബിഡ്ഡർമാരിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന സ്കോർ നേടി ഒന്നാം റാങ്ക് (L1 ബിഡ്ഡർ) കരസ്ഥമാക്കി. അതിനാൽ അവർക്ക് കരാർ നൽകി. പ്രസ്തുത കമ്പനിയ്ക്ക് കരാർ നൽകിയതിനെതിരെ പരാജയപ്പെട്ട ബിഡ്ഡർ (ബി.വി.ജി. ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്, L2 ബിഡ്ഡർ) ഹൈക്കോടതിയിൽ റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്യുകയും, അപവദിത വിധിയിലൂടെ ആ ഹർജി അനുവദിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

മേൽപ്പറഞ്ഞ കേസുകൾ നിലനിൽക്കെ തന്നെ, 26.04.2016-ന ഈ കോടതി വിജയിച്ച ബിഡ്ഡറായ 3-ആം എതിർകക്ഷിക്ക് അനുകൂലമായി ഒരു ഇടക്കാല ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചു. ഹൈക്കോടതിയുടെ അപവദിത ഉത്തരവ് സ്റ്റേ ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള ഈ നടപടിയെത്തുടർന്ന്, വിജയിച്ച ബിഡ്ഡർക്ക് കരാർ നൽകുകയും അവർ തങ്ങളെ ഏൽപ്പിച്ച ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിച്ചുവരികയുമാണ്.

5. ഇനിപ്പറയുന്ന ചോദ്യങ്ങളാണ് ഈ അപ്പീലിൽ പരിഗണിക്കുന്നത്:

(a) ഒരു ബിഡറുടെ പ്രകടനം തൃപ്തികരമല്ലാത്ത സാഹചര്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ ഘടകങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് ബിഡറുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതയെക്കുറിച്ച് വിദഗ്ധ കൺസൾട്ടന്റ് എടുക്കുന്ന തീരുമാനത്തെ ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരമുപയോഗിച്ച് സാധാരണയായി ഹൈക്കോടതിക്ക് ചോദ്യം ചെയ്യാനാകുമോ?

(b) പങ്കാളികളോ കൺസോർഷ്യമോ ജോയിന്റ് വെഞ്ചറോ ഇല്ലാതെ സ്വതന്ത്രമായാണ് ബിഡ് സമർപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന ഒരു ബിഡർക്ക് തന്റെ യോഗ്യതയ്ക്കായി ഏതെങ്കിലും മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതകളെ ആശ്രയിക്കാനാവുമോ?

(c) അപ്പീൽ അധികാരിയെന്ന നിലയിൽ, ഹൈക്കോടതിക്ക് കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക ബിഡുകളും സാമ്പത്തിക ബിഡുകളും സ്വതന്ത്രമായി വിലയിരുത്തി തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കാൻ കഴിയുമോ?

6. ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങളുടെ ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് ടെൻഡറുകൾ സ്വീകരിക്കുന്നതും കരാറുകൾ നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ പ്രയോഗിക്കേണ്ട തത്വങ്ങൾ ***ടാറ്റ സെല്ലുലാർ*** v.v. ***യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ*** (1994) 6 എസ്.സി.സി 651 കേസിൽ ഈ കോടതി വിശദമായി പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്. സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ കരാർ അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ ഏകപക്ഷീയതയോ പക്ഷപാതമോ തടയുന്നതിനായി ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ തത്വങ്ങൾ ബാധകമാകുമെന്ന് ആ കേസിൽ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ കോടതിയ്ക്ക് സഹജമായ പരിമിതികളുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷകനാണ്

സർക്കാർ. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക താത്പ്പര്യങ്ങൾ സർക്കാർ സംരക്ഷിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തുക രേഖപ്പെടുത്തിയ ടെൻഡറോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും ടെൻഡറോ നിരസിക്കാനുള്ള അവകാശം എല്ലായ്പ്പോഴും സർക്കാരിനുണ്ട്. എന്നാൽ ഒരു ടെൻഡർ സ്വീകരിക്കുമ്പോഴോ നിരസിക്കുമ്പോഴോ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 14-ൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന തത്വങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഏറ്റവും അനുയോജ്യനായ വ്യക്തിയെയോ മികച്ച കവട്ടേഷനോ ലഭിക്കാൻ സർക്കാർ ശ്രമിക്കുന്നത് അനുച്ഛേദം 14-ന്റെ ലംഘനമാകില്ല. തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശത്തെ ഏകപക്ഷീയമായ അധികാരമായി കണക്കാക്കാനാവില്ല. അതേസമയം, പ്രസ്തുത അധികാരം ഏതെങ്കിലും ദുരുദ്ദേശ്യപരമായ കാര്യങ്ങൾക്കായി വിനിയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആ അധികാര വിനിയോഗം റദ്ദാക്കപ്പെടും.

7. ഭരണപരമായ നടപടികളിൽ കോടതികൾ സ്വയം നിയന്ത്രണം പാലിക്കണമെന്നാണ് ആധുനിക കാലത്തെ പ്രവണതകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. കോടതി ഒരു അപ്പീൽ കോടതിയായിട്ടല്ല പ്രവർത്തിക്കുന്നത്, മറിച്ച് കീഴ്ക്കോടതി തീരുമാനം എടുത്ത രീതി പുനപരിശോധിക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ തിരുത്താനുള്ള വൈദഗ്ധ്യം കോടതിക്കില്ല. ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങളുടെ പുനപരിശോധന അനുവദിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആവശ്യമായ വൈദഗ്ധ്യമില്ലാതെ കോടതി സ്വന്തം തീരുമാനം അടിച്ചേൽപ്പിക്കുകയാവും ചെയ്യുന്നത്; അതിൽ കോടതിയ്ക്ക് പിഴവ് പറ്റാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. സർക്കാരിന് കരാറുകളിൽ ഏർപ്പെടാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഭരണ, അർദ്ധ-ഭരണ അധികാരങ്ങളുള്ള ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് അനിവാര്യമായ പ്രവർത്തന സ്വാതന്ത്ര്യം ആവശ്യമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, പ്രസ്തുത സ്ഥാപനത്തിന്റെ തീരുമാനം യുക്തിഭദ്രതയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 'വെഡ്നസ്ബറി തത്വം' അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പരിശോധനയിൽ വിജയിക്കുക മാത്രമല്ല, അത് ഏകപക്ഷീയതയില്ലാത്തതും പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ബാധിക്കാത്തതും ആയിരിക്കണം.

(***മാസ്റ്റർ മെറിൻ സർവീസസ് (പി) ലിമിറ്റഡ്*** v. ***മെറ്റ്കാഫ് & ഹോഡ്കിൻസൺ*** (2005) 6 എസ്.സി.സി 138 കേസിലെ വിധി കാണുക).

8. ***സ്റ്റെർലിംഗ് കമ്പ്യൂട്ടേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ്*** v. ***എം & എൻ പബ്ലിക്കേഷൻസ് ലിമിറ്റഡ്*** (1993) 1 എസ്.സി.സി 445 കേസിൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു:

> **"18.** ഭരണകൂടത്തിന് വേണ്ടി ഏർപ്പെടുന്ന കരാറുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ, 'തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയിൽ' എന്തെങ്കിലും പിഴവുകൾ ഉണ്ടോ എന്നാണ് കോടതി പ്രധാനമായും പരിശോധിക്കുന്നത്. *ചീഫ് കോൺസ്റ്റബിൾ ഓഫ് നോർത്ത് വെയിൽസ് പോലീസ്* v. *ഇവാൻസ്* [(1982) 3 ആൾ ഇ.ആർ 141] കേസിൽ കോടതി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഇവിടെ പരാമർശിക്കാവുന്നതാണ്:
>
> > "വ്യക്തികൾക്ക് നീതിപൂർവമായ പരിഗണന ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നതാണ് ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ ലക്ഷ്യം; അല്ലാതെ, ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് നീതിപൂർവമായ പരിഗണന നൽകിയ ശേഷം ഒരു അധികാരി നിയമപരമായ അധികാരമുപയോഗിച്ച് എടുക്കുന്ന തീരുമാനം കോടതിയുടെ കണ്ണിൽ ശരിയാണോ എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നതല്ല."

പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളോ ഭരണകൂടമോ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കരാറുകളിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ വഴി പരിശോധിക്കാൻ കോടതിക്ക് കഴിയില്ല. ഇത്തരത്തിലുള്ള അന്വേഷണങ്ങളുടെ പരിധിയിൽ കോടതികൾക്ക് സഹജമായ പരിമിതികളുണ്ട്. എന്നാൽ അതേസമയം, മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച *ചീഫ് കോൺസ്റ്റബിൾ ഓഫ് നോർത്ത് വെയിൽസ് പോലീസ്* v. *ഇവാൻസ്* കേസിൽ പ്രഭുസഭ പറഞ്ഞതുപോലെ, 'തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയ' യുക്തിസഹവും വിവേകപൂർണ്ണവും

ഏകപക്ഷീയമല്ലാത്തതും ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 14-ന്റെ ലംഘനമല്ലാത്തതും ആണോ എന്ന് കോടതികൾക്ക് തീർച്ചയായും പരിശോധിക്കാം."

19. അടിസ്ഥാനപരമായ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടും, ലഭ്യമായ വിവിധ സാധ്യതകളെ വസ്തുനിഷ്ഠമായി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടും, ഭരണകൂടത്തിന്റെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും താത്പ്പര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടുമാണ് ഒരു കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ, അത്തരം തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ കോടതിക്ക് സ്വന്തം അഭിപ്രായം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാനോ ഒരു അപ്പീൽ അധികാരിയായി പ്രവർത്തിക്കാനോ കഴിയില്ല. എന്നാൽ, ഒരു കരാറിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനായി ഒരു അധികാരി സ്വീകരിച്ച നടപടിക്രമം ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 14-നെ ലംഘിക്കുന്നുവെന്ന് കണ്ടാൽ, കരാർ കാര്യങ്ങളിൽ അധികാരികൾക്ക് കുറച്ച് സ്വാതന്ത്ര്യം ആവശ്യമാണെന്നോ കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ എക്സിക്യൂട്ടീവിന്റെ പ്രത്യേക അവകാശത്തിന്മേലുള്ള കടന്നുകയറ്റമാണെന്നോ പറഞ്ഞ് അത്തരം നടപടികളെ കോടതിക്ക് അവഗണിക്കാൻ കഴിയില്ല."

9. ***റൗണക് ഇന്റർനാഷണൽ ലിമിറ്റഡ്*** v. ***ഐ.വി.ആർ. കൺസ്ട്രക്ഷൻ ലിമിറ്റഡ്*** (1999) 1 എസ്.സി.സി 492 കേസിൽ, ഈ കോടതി വിഷയം വിശദമായി പരിശോധിക്കുകയും (ഖണ്ഡിക 9-ൽ) ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തു:

"9..... വാണിജ്യവിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തീരുമാനങ്ങളെടുക്കുമ്പോൾ വാണിജ്യപരമായ പരിഗണനകൾക്ക് അതീവ പ്രാധാന്യം കല്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അത്തരമൊരു സാഹചര്യത്തിൽ, താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളിലാണ് ശ്രദ്ധ ചെലുത്തേണ്ടത്:

(1) മറുപക്ഷം എത്ര തുകയ്ക്കാണ് ജോലി ചെയ്യാൻ തയ്യാറാകുന്നത്;

(2) ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷി വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ ആവശ്യമായ ഗുണനിലവാരത്തിലുള്ളതാണോ;

(3) ടെൻഡർ നൽകുന്ന വ്യക്തിക്ക്, നിശ്ചിത ഗുണനിലവാരമനുസരിച്ച് സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിവുണ്ടോ; വലിയ അളവിൽ മനുഷ്യവിഭവശേഷി ആവശ്യമുള്ളതോ പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം ആവശ്യമുള്ളതോ ആയ, ബൃഹത്തായ പ്രവർത്തന കരാറുകളിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ, ടെൻഡർ നൽകുന്ന വ്യക്തിക്ക് ആ ജോലി പൂർത്തിയാക്കാനുള്ള സാമ്പത്തിക ശേഷിയുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതും പ്രധാനമാണ്;

(4) ടെൻഡർ നൽകുന്ന വ്യക്തിക്ക് നിശ്ചിത നിലവാരത്തിലും ഗുണമേന്മയിലുമുള്ള സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ നൽകാനോ ജോലി ചെയ്യാനോ ഉള്ള കഴിവ്;

(5) ടെൻഡർ നൽകുന്ന വ്യക്തിയുടെ മുൻകാല പ്രവൃത്തിപരിചയവും സമാനമായ ജോലികൾ അദ്ദേഹം മുൻപ് വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുണ്ടോ എന്നതും;

(6) സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ നൽകാൻ എടുക്കുന്ന സമയം; കൂടാതെ പലപ്പോഴും

(7) തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും, പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കാനും, കരാറിന് ശേഷമുള്ള സേവനങ്ങൾ നൽകാനും, ടെൻഡർ നൽകുന്ന വ്യക്തിയ്ക്കുള്ള കഴിവ്."

ഭരണകൂടമോ പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളോ ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഏജൻസികളോ ഇത്തരമൊരു കരാറിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ, ആ വാണിജ്യ ഇടപാടിൽ പോലും പൊതുനിയമം അല്ലെങ്കിൽ പൊതുതാത്പ്പര്യത്തിന്റെ ഒരംശം ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാകാം. മേൽപ്പറഞ്ഞ അതേ വിധിന്യായത്തിൽ, അതായത് ***റൗണക് ഇന്റർനാഷണൽ ലിമിറ്റഡ്*** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ,

പൊതുതാത്പര്യത്തിന്റെ ഘടകങ്ങളെക്കുറിച്ചും കോടതി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് ഇപ്രകാരമാണ്:

"10. എന്തൊക്കെയാണ് പൊതുതാത്പര്യം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ? (1) കരാറിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി പൊതുപണം ചെലവഴിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടാകാം; (2) കമ്മീഷൻ ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ റോഡുകൾ, പൊതു കെട്ടിടങ്ങൾ, വൈദ്യുതി നിലയങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് പൊതു സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം പോലുള്ള ഒരു പൊതു ആവശ്യത്തിനായുള്ളതാകാം. (3) സേവനങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വേഗത്തിൽ ലഭ്യമാകുന്നതിനായി കരാർ കൃത്യസമയത്ത് പൂർത്തിയാക്കുന്നതിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് താൽപ്പര്യമുണ്ടാകാം. (4) ടെൻഡർ നൽകിയ വ്യക്തി നടത്തുന്ന ജോലിയുടെ ഗുണനിലവാരത്തിലോ വിതരണം ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങളിലോ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് താൽപ്പര്യമുണ്ടാകാം. ജോലിയുടെയോ സാധനങ്ങളുടെയോ മോശം ഗുണനിലവാരം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കടുത്ത ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും, തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതിനോ പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനോ അല്ലെങ്കിൽ ചിലപ്പോൾ മുഴുവൻ ജോലിയും വീണ്ടും ചെയ്യുന്നതിനോ ആയി വലിയ സാമ്പത്തിക ബാധ്യതകൾ ഉണ്ടാകുന്നതിനും വഴിയൊരുക്കും; ഇത് വലിയ തോതിൽ പൊതുപണം ചെലവാകുന്നതിനും സേവനങ്ങളോ സൗകര്യങ്ങളോ സാധനങ്ങളോ ലഭ്യമാകുന്നത് വൈകുന്നതിനും കാരണമാകുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന്, ഈ കേസ്സിലെന്നപോലെ ഒരു വൈദ്യുതി പദ്ധതി കമ്മീഷൻ ചെയ്യാൻ വൈകുന്നത് വൈദ്യുതി ക്ഷാമം, വ്യവസായ വികസനം മുരടിക്കൽ, പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ബുദ്ധിമുട്ട്, ഗണ്യമായ ചിലവ് വർദ്ധനവ് എന്നിവയ്ക്ക് കാരണമായേക്കാം.

11. ഒരു പൊതു അതോറിറ്റിയോ ഭരണകൂടമോ കരാർ നൽകിയതിനെ ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഹൈക്കോടതിയിൽ ഒരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്യുമ്പോൾ, അത്തരമൊരു ഹർജി പരിഗണിക്കുന്നതിൽ പൊതുതാത്പര്യത്തിന് പ്രസക്തമായ

എന്തെങ്കിലും ഘടകമുണ്ടെന്ന് കോടതിക്ക് ബോധ്യപ്പെടണം. ഉദാഹരണത്തിന്, തർക്കം പൂർണ്ണമായും ടെൻഡർ നൽകുന്ന രണ്ട് വ്യക്തികൾ തമ്മിലാണെങ്കിൽ, ആ വ്യവഹാരത്തിൽ എന്തെങ്കിലും പൊതുതാത്പ്പര്യം ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്ന് കോടതി വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പരിശോധിക്കണം. ടെൻഡർ നൽകുന്ന രണ്ടു വ്യക്തികൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത വിലയിലെ വ്യത്യാസം പോലും അത്തരമൊരു വാണിജ്യ ഇടപാടിൽ ഇടപെടുന്നതിലൂടെ പൊതുതാത്പ്പര്യം സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നതിൽ നിർണ്ണായകമായേക്കാം അല്ലെങ്കിൽ ആകാതിരിക്കാം. കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ മൂലം നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതി ഗണ്യമായി വൈകിയേക്കാമെന്നും, അങ്ങനെ സംഭവിക്കുമ്പോൾ ചിലവിലുണ്ടാകുന്ന വർദ്ധനവ്, ടെൻഡർ നൽകുന്ന ഒരു വ്യക്തിയ്ക്ക് അനുകൂലമായി തർക്കം തീർപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ കോടതി ലാഭിക്കുന്ന പൊതുപണത്തേക്കാൾ വളരെ കൂടുതലായിരിക്കാമെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടത് പ്രധാനമാണ്. അതിനാൽ, പൊതുതാത്പര്യത്തെ ഗണ്യമായി ബാധിക്കുന്നതാണെന്നോ അല്ലെങ്കിൽ ഇടപാട് ദുരുദ്ദേശ്യപരമാണെന്നോ കോടതിക്ക് ബോധ്യപ്പെടാത്ത പക്ഷം, ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കാൻ മത്സരിക്കുന്ന രണ്ടു വ്യക്തികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങളിൽ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരം കോടതി ഇടപെടാൻ പാടില്ല."

10. സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ തടയുന്നതിനായാണ് ഭരണപരമായ നടപടികളുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഭരണപരമായ നടപടിയുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ ലക്ഷ്യം ആ തീരുമാനമോ തിരഞ്ഞെടുപ്പോ നിയമപരമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കുകയാണ്, അല്ലാതെ അത് യുക്തമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കലല്ല. ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി സ്വീകരിച്ച നടപടികളോ തീരുമാനങ്ങളോ ദുരുദ്ദേശ്യപരമോ ആർക്കെങ്കിലും അന്യായമായി ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതോ അല്ലെങ്കിൽ; കൂടാതെ, കേസിലെ വസ്തുതകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, പ്രസക്തമായ നിയമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് യുക്തിസഹമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ട ഒരു അധികാരിയ്ക്കും ഇത്തരമൊരു തീരുമാനത്തിൽ എത്താൻ സാധിക്കില്ല എന്ന് നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ തക്കവണ്ണം, അധികാരി സ്വീകരിച്ച

നടപടിക്രമങ്ങളോ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങളോ അത്രത്തോളം യുക്തിരഹിതമോ സ്വേച്ഛാധിപത്യപരമോ അല്ലെങ്കിൽ; കൂടാതെ അത്തരമൊരു തീരുമാനം പൊതുതാത്പ്പര്യത്തെ ബാധിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരം ഹൈക്കോടതി ഇടപെടാൻ പാടില്ല.

11. സ്വകാര്യ വ്യക്തികളായാലും പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളായാലും ഭരണകൂടമായാലും, ഒരു കരാർ നൽകുന്നത് പ്രധാനമായും ഒരു വാണിജ്യ ഇടപാടാണെന്ന കാര്യം വ്യവസ്ഥാപിതമാണ്. വാണിജ്യപരമായ ഒരു വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തീരുമാനത്തിൽ എത്തുമ്പോൾ പ്രധാനമായും വാണിജ്യ പരിഗണനകൾക്കാണ് മുൻഗണന നൽകേണ്ടത്. കക്ഷികൾ എത്ര പ്രതിഫലത്തിന് ജോലി ചെയ്യാൻ തയ്യാറാകുന്നു; കക്ഷി വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ നിശ്ചിത ഗുണനിലവാരമുള്ളതാണോ; ബിഡ് സമർപ്പിക്കുന്ന വ്യക്തിക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് സാധനങ്ങളോ സേവനങ്ങളോ നൽകാനുള്ള കഴിവുണ്ടോ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങൾ അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ ഘടകങ്ങൾ വിലയിരുത്തി ഒരു തീരുമാനത്തിൽ എത്തുന്നതിന് അധികാരികൾക്കോ ഭരണകൂടത്തിനോ സ്വന്തം രീതി സ്വീകരിക്കാമെന്നതും, ടെൻഡർ വ്യവസ്ഥകൾ അനുവദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ സദുദ്ദേശ്യപരമായ കാരണങ്ങളാൽ ഇളവുകൾ നൽകാൻ അവർക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്നതും ഇപ്പോൾ വ്യവസ്ഥാപിതമായ നിയമമാണ്. ഭരണകൂടത്തിനും അതിന്റെ കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും ഏജൻസികൾക്കും കരാറുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവരോടും നീതിപൂർവ്വം പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള പൊതുവായ ബാധ്യതയുണ്ട്. തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയിൽ എന്തെങ്കിലും പിഴവ് കണ്ടെത്തിയാൽ പോലും, ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരമുള്ള വിവേചനാധികാരം കോടതി വളരെ ജാഗ്രതയോടെ മാത്രമേ വിനിയോഗിക്കാവൂ. കേവലം ഒരു നിയമവശം തെളിയിക്കപ്പെട്ടു എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം ഇടപെടാതെ, പൊതുതാത്പ്പര്യം മുൻനിർത്തി മാത്രമേ കോടതി ഇത്തരം അധികാരം ഉപയോഗിക്കാവൂ. കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമാണോ എന്ന് തീരുമാനിക്കുമ്പോൾ എപ്പോഴും വിശാലമായ പൊതുതാത്പ്പര്യം കണക്കിലെടുക്കണം. പൊതുതാത്പര്യം

സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി അങ്ങേയറ്റം ആവശ്യമെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ മാത്രമേ കോടതി ഇടപെടാൻ പാടുകയുള്ളൂ (***എയർ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്*** v. ***കൊച്ചിൻ ഇന്റർനാഷണൽ എയർപോർട്ട് ലിമിറ്റഡ്***(2000) 2 എസ്.സി.സി 617 കേസിലെ വിധി കാണുക).

12. ***യു.പി. ഫിനാൻഷ്യൽ കോർഷറേഷൻ*** v. ***നൈനി ഓക്സിജൻ & അസറ്റിലീൻ ഗ്യാസ് ലിമിറ്റഡ്*** (1995) 2 എസ്.സി.സി 754 കേസിൽ, കുടിശ്ശിക വരുത്തിയ ഒരു യൂണിറ്റിനെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനോ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനോ വേണ്ടി ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ അതിൽ നിക്ഷേപം നടത്തണമോ എന്നും, അത്തരം നിക്ഷേപത്തിന് ശേഷവും ആ യൂണിറ്റ് ലാഭകരമാകുമോ എന്നും, അതോ കമ്പനിയുടെ ആസ്തികൾ വിറ്റ് കോർപ്പറേഷൻ വായ്പാ തുക ഈടാക്കണമോ എന്നും തീരുമാനിക്കേണ്ടത് കോടതികളല്ലെന്ന് ഈ കോടതി വിധിച്ചിരുന്നു. സ്വന്തമായി ഭരണഘടനയും ചട്ടങ്ങളുമുള്ള, നിയമാനുസൃതം രൂപീകരിച്ച, സ്വതന്ത്രവും സ്വയംഭരണാധികാരവുമുള്ള സ്ഥാപനമായ കോർപ്പറേഷന്, അതിന്റെ ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ സ്വന്തം വിവേചനാധികാരമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. തങ്ങളുടെ പക്കലുള്ള വിവരങ്ങളുടെയും ലഭിക്കുന്ന ഉപദേശങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലും, തങ്ങളുടേതായ കാഴ്ചപ്പാടുകൾക്കും കണക്കുകൂട്ടലുകൾക്കും അനുസരിച്ചുമായിരിക്കും കോർപ്പറേഷൻ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നത്. ഇത്തരമൊരു സാഹചര്യത്തിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് വാണിജ്യപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ, നിർദ്ദിഷ്ട സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തീരുമാനങ്ങൾക്ക് പകരം കോടതികൾ സ്വന്തം വിധി പ്രസ്താവിക്കാൻ മുതിരരുത്. തുടർന്ന് കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

> "ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി സ്വീകരിച്ച നടപടി ദുരുദ്ദേശ്യപരമല്ലെങ്കിൽ, അവർ എടുത്ത തെറ്റായ തീരുമാനം പോലും ചോദ്യം ചെയ്യാവുന്നതല്ല. കോർപ്പറേഷന്റെ തീരുമാനത്തിന് പകരം, കോടതിക്കോ മൂന്നാം കക്ഷിക്കോ സ്വന്തം തീരുമാനം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല;അത് എത്രത്തോളം വിവേകപൂർണ്ണമോ വാണിജ്യപരമായി യുക്തമായതോ ബിസിനസ്സ് സ്വഭാവമുള്ളതോ ആണെങ്കിൽ പോലും.

അതിനാൽ, കോർപ്പറേഷന്റെ നടപടികൾ വിവേകപൂർണ്ണമാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും, കോർപ്പറേഷന് മേൽ ബാധ്യത ചുമത്തുന്നതിനായി പ്രസ്തുത നടപടികൾ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല."

13. ***യു.പി. ഫിനാൻഷ്യൽ കോർഷറേഷൻ*** v. ***ജെം ക്യാപ് (ഇന്ത്യ) പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ*** (1993) 2 എസ്.സി.സി 299 കേസിൽ, ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ ഹൈക്കോടതിക്ക് കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപടികളും പരിശോധിക്കുന്ന അപ്പീൽ അധികാരിയായി പ്രവർത്തിക്കാനോ അവ തിരുത്താൻ ശ്രമിക്കാനോ കഴിയില്ലെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഭരണനിർവഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിനു കീഴിൽ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള 'നീതിപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റം' എന്ന തത്വം, റിട്ട് കോടതികളെ ഭരണധികാരികൾക്ക് മുകളിൽ അധികാരമുള്ള അപ്പീൽ അധികാരികളാക്കി മാറ്റാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതല്ല. നീതിപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റം എന്നത് ഒരു ഒരു കക്ഷിയുടെ മാത്രം ബാധ്യതയല്ലെന്നും കോർപ്പറേഷനിൽ നിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന നീതിപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റം എന്നതിനെ, കോർപ്പറേഷന് ലഭിക്കേണ്ട തുക തിരിച്ചുപിടിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അതിനെ തടയുന്ന തരത്തിലേക്ക് വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും ഈ കോടതി തുടർന്ന് നിരീക്ഷിച്ചു.

14. ***കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ കോർഷറേഷൻ*** v. ***മൈക്രോ കാസ്റ്റ് റബ്ബർ ആൻഡ് അലൈഡ് പ്രൊഡക്ട്സ് (പി) ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ*** (1996) 5 എസ്.സി.സി 65 കേസിൽ, കടക്കാരന്റെ ഓഫർ വാങ്ങുന്നവർ നൽകിയ ഓഫറിനേക്കാൾ കുറവാണെന്ന് ശരിയായ മൂല്യനിർണ്ണയത്തിന് ശേഷം കണ്ടെത്തിയെന്നിരിക്കെ, കടക്കാരന്റെ ഓഫർ നിരസിച്ച ധനകാര്യ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നടപടി തെറ്റാണോ എന്ന വിഷയമാണ് കോടതി പരിഗണിച്ചത്. ധനകാര്യ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നടപടി ശരിവച്ച ഈ കോടതി, പ്രസ്തുത സ്ഥാപനം പൊതുവായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായാണ് പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ അത്തരം നടപടികളിൽ ഇടപെടാൻ പാടില്ലെന്ന് വിധിച്ചു.

15. ***കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് & ഡെവലപ്മെന്റ് കോർഷറേഷൻ ലിമിറ്റഡ്*** v. ***കാവലെറ്റ് ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ*** (2005) 4 എസ്.സി.സി 456 കേസിൽ, വിവിധ വിഷയങ്ങളിലെ നിരവധി ചോദ്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ച ശേഷം ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്ന നിയമ തത്വങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ചു:

"(i) ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 226 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ ഹൈക്കോടതിയ്ക്ക് ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപടികളും പരിശോധിക്കുന്ന അപ്പീൽ അധികാരിയായി പ്രവർത്തിക്കാനോ അവ തിരുത്താൻ ശ്രമിക്കാനോ കഴിയില്ല. നീതിയുക്തത എന്ന സിദ്ധാന്തം റിട്ട് കോടതികളെ ഭരണഘടനാപരമായ അധികാരികൾക്ക് മുകളിൽ അധികാരമുള്ള അപ്പീൽ അധികാരികളാക്കി മാറ്റുന്നില്ല.

(ii) കോർപ്പറേഷനും അതിന്റെ കടക്കാരനും തമ്മിലുള്ള ഒരു തർക്കത്തിൽ, രണ്ട് സാഹചര്യങ്ങളിലൊഴികെ റിട്ട് കോടതിക്ക് ഇടപെടാൻ അധികാരമില്ല:

(a) കോർപ്പറേഷന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് നിയമ ലംഘനം ഉണ്ടാകുക, അല്ലെങ്കിൽ

(b) കോർപ്പറേഷൻ നീതിരഹിതമായി, അതായത് യുക്തിരഹിതമായി പ്രവർത്തിക്കുക.

(iii) വാണിജ്യപരമായ തർക്കങ്ങളിൽ, അതിന് തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തീരുമാനങ്ങൾക്ക് പകരമായി കോടതികൾ സ്വന്തം വിധിതീർപ്പുകൾ അടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ മുതിരരുത്.

(iv) ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷന്റെ നടപടി ദുരുദ്ദേശപരമല്ലെങ്കിൽ, അത് എടുത്ത തെറ്റായ തീരുമാനം പോലും ചോദ്യം ചെയ്യാവുന്നതല്ല. കോർപ്പറേഷന്റെ തീരുമാനത്തിന് പകരം, കോടതിക്കോ മൂന്നാം കക്ഷിക്കോ സ്വന്തം തീരുമാനം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല; അത് എത്രത്തോളം വിവേകപൂർണ്ണമോ വാണിജ്യപരമായി യുക്തമായതോ ബിസിനസ്സ് സ്വഭാവമുള്ളതോ ആണെങ്കിൽ പോലും. അതിനാൽ, കോർപ്പറേഷന്റെ നടപടികൾ വിവേകപൂർണ്ണമാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും, കോർപ്പറേഷന് മേൽ ബാധ്യത ചുമത്തുന്നതിനായി പ്രസ്തുത നടപടികൾ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല.

(v) പൊതു സ്വത്ത് വിൽക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ, വിൽക്കുന്ന വസ്തുവിന് ഏറ്റവും നല്ല വില ഉറപ്പാക്കുക എന്നതിനാണ് പ്രധാന പരിഗണന നൽകേണ്ടത്. വിൽപന പ്രക്രിയയിൽ പരമാവധി പൊതുജന പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാകുകയും എല്ലാവർക്കും ഓഫർ നൽകാൻ അവസരം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ മാത്രമേ ഇത് സാധ്യമാകൂ.

(vi) പരമാവധി പൊതുജന പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കി ഏറ്റവും നല്ല വില നേടുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗം പൊതു ലേലം മാത്രമല്ല; ടെൻഡർ, ചർച്ചകൾ എന്നീ മാർഗങ്ങളും സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(vii) സാധ്യമാകുന്നിടത്തെല്ലാം ഉചിതമായ പരസ്യം നൽകി, സുതാര്യവും സ്വീകാര്യവുമായ ഒരു നടപടിക്രമം പാലിച്ച് ആസ്തികൾ വിൽക്കുന്നതിലൂടെ പരമാവധി വിൽപന വില ഈടാക്കാൻ ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ എപ്പോഴും ശ്രമിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കുടിശ്ശിക വരുത്തിയതിന് കടക്കാരൻ എന്തെങ്കിലും കാരണം സൂചിപ്പിക്കുകയോ കാണിക്കുകയോ ചെയ്താൽ, അത് ശരിയായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ പരിഗണിക്കുകയും നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 29 പ്രകാരമുള്ള നടപടി ആവശ്യമാണോ

എന്ന് ബോധപൂർവമായ ഒരു തീരുമാനമെടുക്കുകയും വേണം. അതിനുശേഷം, പിടിച്ചെടുത്ത യൂണിറ്റ് വിറ്റഴിക്കുന്നതിനുള്ള രീതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

(viii) നീതിപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റം എന്നത് ഒരു ഒരു കക്ഷിയുടെ മാത്രം ബാധ്യതയല്ല. കോർപ്പറേഷനിൽ നിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന നീതിപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റം എന്നതിനെ, കോർപ്പറേഷന് ലഭിക്കേണ്ട തുക തിരിച്ചുപിടിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അതിനെ തടയുന്ന തരത്തിലേക്ക് വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ കഴിയില്ല. വായ്പ എടുത്തയാളെ അയാളുടെ ബാധ്യതകൾ നിറവേറ്റണമെന്ന് നിർബന്ധിക്കാതിരിക്കുകയും , നീതിയുക്തതയുടെ പേരിൽ ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷനെ മാത്രം നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ശരിയല്ല.

(ix) ഏറ്റവും നല്ല വില ഉറപ്പാക്കുക എന്ന പ്രധാന പരിഗണനയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് തീരുമാനങ്ങളിലെ യുക്തിയുക്തത പരിശോധിക്കേണ്ടത്."

16. അതുപോലെതന്നെ, ***ബി.എസ്.എൻ. ജോഷി & സൺസ് ലിമിറ്റഡ്*** v. ***നായർ കോൾ സർവീസസ് ലിമിറ്റഡ്*** (2006) 11 എസ്.സി.സി 548 കേസിൽ, കരാറുകൾ നൽകുന്ന കാര്യത്തിൽ കോടതികളുടെ ഇടപെടലിനെയും ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ പരിധിയെയും സംഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"65. ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിൽ ഉന്നത കോടതികൾക്കുള്ള വിപുലമായ പങ്കിനെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി വിസ്മരിക്കുന്നില്ല.

66. ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ പുതിയ തത്വങ്ങൾ വികസിച്ചു വരുന്നതിനു നേരെയും ഞങ്ങൾ കണ്ണടയ്ക്കുന്നില്ല; എങ്കിലും മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ച തീരുമാനങ്ങളിൽ

വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ നിലവിലുള്ള നിയമം താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ സംഗ്രഹിക്കാം:

(i) നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ കർശനമായി പാലിക്കപ്പെടണം;

(ii) പൊതുവായ ഇളവുകൾ നൽകാൻ അധികാരമില്ലെങ്കിൽ, സാധാരണഗതിയിൽ അത് വിനിയോഗിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതും എല്ലാ കക്ഷികൾക്കും അത്തരം വ്യവസ്ഥകൾ പൂർണ്ണമായി പാലിക്കാൻ കഴിയുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ അവ കർശനമായി പാലിക്കുക എന്ന തത്വം നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുമാണ്;

(iii) എന്നാൽ, അത്തരം ഏതെങ്കിലും വ്യവസ്ഥകളിൽ എല്ലാ കക്ഷികൾക്കും ഇളവ് നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, സാധാരണഗതിയിൽ ഇളവ് നൽകാനുള്ള അധികാരം നിലവിലുണ്ടെന്ന് കരുതാവുന്നതാണ്;

(iv) അത്തരം ഇളവുകളുടെ ആനുകൂല്യം കൈപ്പറ്റിയ കക്ഷികളെ, ടെൻഡർ കരാറിലെ മറ്റൊരു ഭാഗം പാലിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സാധാരണഗതിയിൽ വ്യത്യസ്തമായ നിലപാട് സ്വീകരിക്കാൻ അനുവദിക്കരുത്. പ്രത്യേകിച്ചും ആ കക്ഷി ടെൻഡറിലെ എല്ലാ വ്യവസ്ഥകളും പൂർണ്ണമായി പാലിക്കാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥയിലായിരിക്കുമ്പോൾ. എന്നാൽ ഒഴിവാക്കാൻ പാടില്ലാത്ത ഒരു നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥയിൽ നൽകിയ ഇളവ് പൂർണ്ണമായും നിയമവിരുദ്ധവും അധികാരപരിധിക്ക് പുറത്തുള്ളതുമാണെന്ന് കോടതിക്ക് തോന്നുന്ന സാഹചര്യം ഇതിന് അപവാദമാണ്;

(v) എല്ലാ ടെൻഡർ ദാതാക്കളും സമർപ്പിച്ച രേഖകൾ അവയുടെ യോഗ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉചിതമായ അധികാരി കൃത്യമായി പരിഗണിച്ച ശേഷം ഒരു

തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുള്ളതും, വിജയിച്ച ബിഡ്ഡർമാർ നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥകളുടെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ വലിയൊരളവിൽ പാലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ആത്യന്തികമായി കാണുകയും ചെയ്താൽ, സാധാരണഗതിയിൽ അതിൽ ഇടപെടാൻ പാടുള്ളതല്ല;

(vi) കരാറുകാർ ഒത്തുകളിച്ച് ഒരു സംഘമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചാൽ പോലും, അവരുടെ ബിഡുകൾ പരിഗണിക്കുകയും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തുക രേഖപ്പെടുത്തിയ ആളിന്റെ നിരക്കിനോട് ഒത്തുപോകാൻ അവർക്ക് അവസരം നൽകുകയും ചെയ്താൽ, പൊതുതാത്പ്പര്യത്തിന് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്;

(vii) ഒരു തീരുമാനം പൂർണ്ണമായും പൊതുതാത്പ്പര്യാർത്ഥം എടുത്തതാണെങ്കിൽ, അതിൽ ഇടപെടുന്നതിൽ കോടതി സാധാരണഗതിയിൽ ജുഡീഷ്യൽ നിയന്ത്രണം പാലിക്കേണ്ടതാണ്."

17. ***ടാറ്റാ സെല്ലുലാർ*** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ, ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങളുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിനുള്ള പരിമിതികളെക്കുറിച്ചും കരാറുകൾ നൽകുന്നതിലെ അധികാര വിനിയോഗത്തെക്കുറിച്ചും ഖണ്ഡിക 94-ൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"(1) ആധുനിക പ്രവണതകൾ വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത് ഭരണപരമായ നടപടികളിൽ കോടതികൾ പുലർത്തേണ്ട നിയന്ത്രണത്തിലേക്കാണ്.

(2) കോടതി ഒരു അപ്പീൽ കോടതിയായിട്ടല്ല പ്രവർത്തിക്കുന്നത്, മറിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ തീരുമാനം എടുത്ത രീതിയെ പുനഃപരിശോധിക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്.

(3) ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ തിരുത്താനുള്ള വൈദഗ്ധ്യം കോടതിക്കില്ല. ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങളുടെ പുനപരിശോധന അനുവദിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആവശ്യമായ വൈദഗ്ധ്യമില്ലാതെ കോടതി സ്വന്തം തീരുമാനം അടിച്ചേൽപ്പിക്കുകയാവും ചെയ്യുന്നത്, അതിൽ കോടതിയ്ക്ക് പിഴവ് പറ്റാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.

(4) ടെൻഡർ ക്ഷണിക്കുന്നതിലെ നിബന്ധനകൾ ജുഡീഷ്യൽ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കാൻ കഴിയില്ല, കാരണം ടെൻഡർ ക്ഷണിക്കുന്നത് കരാറിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന കാര്യമാണ്. സാധാരണഗതിയിൽ, ഒരു ടെൻഡർ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ കരാർ നൽകുന്നതിനോ ഉള്ള തീരുമാനം പല തലങ്ങളിലുള്ള ചർച്ചകളിലൂടെയാണ് കൈക്കൊള്ളുന്നത്. മിക്കപ്പോഴും വിദഗ്ധരാണ് ഗുണദോഷങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് ഇത്തരം തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നത്.

(5) സർക്കാരിന് കരാറുകളിൽ ഏർപ്പെടാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഭരണ, അർദ്ധ-ഭരണ അധികാരങ്ങളുള്ള ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് അനിവാര്യമായ പ്രവർത്തന സ്വാതന്ത്ര്യം ആവശ്യമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, പ്രസ്തുത സ്ഥാപനത്തിന്റെ തീരുമാനം യുക്തിഭദ്രതയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ' വെഡ്നസ്ബറി തത്വം' അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പരിശോധനയിൽ വിജയിക്കുക (മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച മറ്റു വസ്തുക്കൾ ഉൾപ്പെടെ) മാത്രമല്ല, അത് ഏകപക്ഷീയതയില്ലാത്തതും പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ബാധിക്കാത്തതും ആയിരിക്കണം.

(6) ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങൾ റദ്ദാക്കുന്നത് ഭരണകൂടത്തിന് ഭരണപരമായ ബാധ്യതകൾ ഉണ്ടാക്കുകയും ബജറ്റിൽ വകയിരുത്താത്ത അധിക ചിലവുകൾക്ക് കാരണമാവുകയും ചെയ്യും."

അതേ വിധിന്യായത്തിൽ തന്നെ, കരാർ സംബന്ധമായ അധികാരങ്ങളുടെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ നടത്താനുള്ള അധികാരം വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ സഹജമായ പരിമിതികളുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി നിരീക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. നീതിയുക്തമായി പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള കടമയുടെ വ്യാപ്തി, പ്രസ്തുത തത്വം പ്രയോഗിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന കേസുകളുടെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച് വ്യത്യാസപ്പെടുമെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. കരാർ നൽകാനുള്ള ഏറ്റവും അനുയോജ്യനായ വ്യക്തിയെ അല്ലെങ്കിൽ ഏറ്റവും മികച്ച ഓഫർ ലഭിക്കാനായി, ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തുക രേഖപ്പെടുത്തിയ ടെൻഡറോ മറ്റേതെങ്കിലും ടെൻഡറോ നിരസിക്കാൻ സർക്കാരിന് അവകാശമുണ്ട്.

18. ***ഡൽഹി സയൻസ് ഫോറം*** v. ***യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ*** (1996) 2 എസ്.സി.സി 405 കേസിലെ വിധിന്യായത്തിന്റെ ഖണ്ഡിക 13-ൽ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

> "13. ...ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 12 പ്രകാരം സ്റ്റേറ്റ് എന്നതിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന സർക്കാർ അല്ലെങ്കിൽ അധികാരിയുടെ പേരിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കരാറുകളുടെ കാര്യത്തിൽ പോലും ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ, ഏതെങ്കിലും ഹർജിക്കാരന്റെ പരാതി പരിശോധിക്കുന്ന വേളയിൽ പ്രസ്തുത തീരുമാനം ഏതെങ്കിലും കാരണത്താൽ കളങ്കപ്പെട്ടതാണോ എന്ന് കോടതികൾ പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നിയമം അനുവദിക്കാത്ത കീഴ്വഴക്കം സ്വീകരിച്ചതുകൊണ്ടോ, ദുരുദ്ദേശ്യപരമായോ അല്ലെങ്കിൽ അപ്രസക്തമായ കാര്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ചതുകൊണ്ടോ ആണ് അത്തരമൊരു തീരുമാനം അസാധുവാകുന്നതെന്ന് തെളിയിക്കാനുള്ള ബാധ്യത അത് ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിക്കാണ് എന്നത് വ്യവസ്ഥാപിതമായ നിയമമാണ്. കോടതി സമക്ഷം ഒരു സംശയം ജനിപ്പിച്ചതുകൊണ്ട് മാത്രം ഈ ബാധ്യത നിറവേറ്റപ്പെടുന്നില്ല; മറിച്ച്, തീരുമാനം എടുക്കാൻ അധികാരപ്പെട്ട അധികാരിയോ സ്ഥാപനമോ സ്വീകരിച്ച നടപടിക്രമം ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 14-ന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നില്ലെന്നോ, പ്രസക്തമായ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക്

വിരുദ്ധമാണെന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രസക്ത അധികാരി ശുദ്ധലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രവർത്തിച്ചതാണെന്നോ, അതല്ലെങ്കിൽ ഓരോ അവകാശവാദവും അതിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പ്രസക്തമായ കാര്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പരിശോധിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടുവെന്നോ പരാതിക്കാരൻ കോടതിയെ ബോധ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. സമൂഹത്തിൽ നിലവിലുള്ള മാറിയ സാഹചര്യങ്ങളിലും ചുറ്റുപാടുകളിലും കോടതികൾ ജൂഡീഷ്യൽ സംയമനം എന്ന നിയമം പിന്തുടരുന്നില്ല. അതേസമയം, അത്തരം അധികാരം നിക്ഷിപ്തമായ ഒരു അധികാരി എടുക്കുന്ന എല്ലാ തീരുമാനങ്ങളും കോടതിക്ക് പരിശോധിക്കാനുമാവില്ല. വാണിജ്യ കരാറുകളുടെ കാര്യത്തിൽ സാഹചര്യം ഇതിലും പ്രയാസകരമാണ്. ഉദാരവൽക്കരണത്തിനും വിദേശ നിക്ഷേപകർക്കായി രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക രംഗം തുറന്നുകൊടുക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു ദേശീയ നയം പാർലമെന്റ് അംഗീകരിക്കുകയും തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്....."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

19. ***സെൻട്രൽ കോൾഫീൽഡ്സ് ലിമിറ്റഡ്*** v. ***എസ്.എൽ.എൽ- എസ്.എം.എൽ (ജോയിന്റ് വെഞ്ചർ കൺസോർഷ്യം)*** (2016) 8 എസ്.സി.സി 622 കേസിൽ. കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"38. രമണ ദയാറാം ഷെട്ടി (1979) 3 എസ്.സി.സി 489 കേസിൽ വ്യവസ്ഥാപിതമായ രണ്ട് തത്വങ്ങളും ജി.ജെ. ഫെർണാണ്ടസ് v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് കർണാടക [(1990) 2 എസ്.സി.സി 488] കേസിൽ കോടതി ശരിവയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ടെൻഡർ വ്യവസ്ഥകൾ "കൃത്യമായും കർശനമായും" നടപ്പിലാക്കാൻ ടെൻഡർ നൽകുന്ന കക്ഷിക്ക് (തൊഴിലുടമയ്ക്ക്) അവകാശമുണ്ടെന്ന് ഇതിലൂടെ വീണ്ടും ഉറപ്പിച്ചു. ടെൻഡർ വ്യവസ്ഥകൾ കർശനമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് തൊഴിലുടമയെ തടയുന്ന ഉത്തരവിനായി ഒരു

കക്ഷി കോടതിയെ സമീപിച്ചാൽ, കോടതി അത് നിരസിക്കും. " എല്ലാ നിർദ്ദിഷ്ട അപേക്ഷകരെയും ഒരുപോലെ ബാധിക്കുന്നതും ആക്ഷേപകരമല്ലാത്തതുമായ മാറ്റങ്ങൾ" വരുത്താനായി തൊഴിലുടമയ്ക്ക് ടെൻഡർ വ്യവസ്ഥകളിൽ നിന്നും നിബന്ധനകളിൽ നിന്നും വ്യതിചലിക്കാമെന്നും പ്രസ്തുത കേസിൽ കോടതി വീണ്ടും വ്യക്തമാക്കി. അതിനാൽ, എല്ലാവർക്കും തുല്യ അവസരം ഉറപ്പാക്കുന്നിടത്തോളവും രമണ ദയാറാം ഷെട്ടി കേസിൽ കോടതി സൂചിപ്പിച്ച അർത്ഥത്തിൽ അനിയന്ത്രിതമോ വിവേചനപരമോ ആയ ഫലങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാത്തിടത്തോളവും നിബന്ധനകളിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിചലനം അനുവദനീയമാണ്.

47. ഒരു ബിഡ് അല്ലെങ്കിൽ ബിഡ്ഡറെ സ്വീകരിക്കുന്നതോ നിരസിക്കുന്നതോ ആയ വിഷയം പരാജയപ്പെട്ട കക്ഷിയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ നിന്ന് മാത്രമല്ല, തൊഴിലുടമയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ നിന്നും കൂടി നോക്കിക്കാണണം എന്നതാണ് ഈ ചർച്ചയുടെ സാരാംശം. രമണ ദയാറാം ഷെട്ടി കേസിൽ നിരീക്ഷിച്ചതുപോലെ, എൻ.ഐ.ടി-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനാവശ്യമെന്നോ അധികമെന്നോ കരുതി അവഗണിക്കാൻ കഴിയില്ല. അവയ്ക്ക് കൃത്യമായ അർത്ഥവും ആവശ്യമായ പ്രാധാന്യവും നൽകണം. ടാറ്റ സെല്ലുലാർ കേസിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ, ഭരണപരമായ നടപടികളിൽ ഇടപെടുന്നതിൽ കോടതി ജുഡീഷ്യൽ നിയന്ത്രണം പാലിക്കണം. സാധാരണഗതിയിൽ, തൊഴിലുടമ എടുത്ത തീരുമാനത്തിന്റെ ശരിതെറ്റുകൾ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ പാടില്ല, എന്നാൽ തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയ തീർച്ചയായും ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന് വിധേയമാക്കാം. അതേസമയം, ജഗദീഷ് മണ്ഡൽ കേസിൽ വ്യവസ്ഥാപിക്കുകയും മിഷിഗൺ റബ്ബർ കേസിൽ പിൻതുടരുകയും ചെയ്തതുപോലെ, ഒരു തീരുമാനം യുക്തിരഹിതമോ ദുരുദ്ദേശപരമോ ആർക്കെങ്കിലും വഴിവിട്ട സഹായം നൽകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതോ ആണെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ "യുക്തിസഹമായും പ്രസക്തമായ നിയമം അനുസരിച്ചും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ട ഒരു അധികാരിക്കും എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയാത്ത ഒന്നാണ്" ആ തീരുമാനമെങ്കിൽ, അതിന്റെ സാധുത ചോദ്യം ചെയ്യാവുന്നതാണ്."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

20. ***അഫ്കോൺസ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ലിമിറ്റഡ്*** v. ***നാഗ്പൂർ മെട്രോ റെയിൽ കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ*** (2016) 16 എസ്.സി.സി 818 കേസിൽ ജുഡീഷ്യൽ ഇടപെടലിനെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

> "15. ഒരു പദ്ധതിയുടെ ഉടമയോ തൊഴിലുടമയോ ആണ് ടെൻഡർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ട് തന്നെ, അതിന്റെ ആവശ്യകതകൾ മനസ്സിലാക്കാനും വിലയിരുത്താനും ആ രേഖകൾക്ക് വ്യാഖ്യാനം നൽകാനും ഏറ്റവും അനുയോജ്യനായ വ്യക്തി അവരാണ് എന്ന് ഞങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു. ടെൻഡർ വ്യവസ്ഥകൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിലോ വിലയിരുത്തുന്നതിലോ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ യുക്തിരാഹിത്യമോ ഇല്ലാത്തിടത്തോളം കാലം, രേഖകളെ സംബന്ധിച്ച തൊഴിലുടമയുടെ ഈ ധാരണയ്ക്കും വിലയിരുത്തലിനും ഭരണഘടനാ കോടതികൾ മുൻഗണന നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു പദ്ധതിയുടെ ഉടമയോ തൊഴിലുടമയോ ടെൻഡർ രേഖകൾക്ക് നൽകുന്ന വ്യാഖ്യാനം ഭരണഘടനാ കോടതികൾക്ക് സ്വീകാര്യമാകണമെന്നില്ല, എന്നാൽ ലഭ്യമായ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ കോടതി ഇടപെടാൻ അത് മതിയായ കാരണമാകുന്നില്ല."

ജഗദീഷ് മണ്ഡൽ v. ***സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഒറീസ & മറ്റുള്ളവർ*** (2007) 14 എസ്.സി.സി 517, ***മീററ്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി*** v. ***അസോസിയേഷൻ ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് സ്റ്റഡീസ്*** (2009) 6 എസ്.സി.സി 171 കേസുകളിലും കോടതി സമാനമായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

21. അതിനാൽ, തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയ അത്യന്തം അനിയന്ത്രിതമോ യുക്തിരഹിതമോ ആയിരിക്കുമ്പോൾ, യുക്തിസഹമായും നിയമപരമായും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ട ഒരു അധികാരിക്കും അത്തരം തീരുമാനങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരാൻ

കഴിയില്ല എന്ന് വ്യക്തമാകുമ്പോൾ മാത്രമേ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളൂ. അതേസമയം, ഒരു തീരുമാനം സദുദ്ദേശ്യപരവും പൊതുതാൽപ്പര്യത്തിന് വേണ്ടിയുള്ളതുമാണെങ്കിൽ, നടപടിക്രമങ്ങളിൽ എന്തെങ്കിലും പോരായ്മകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽപ്പോലും ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരത്തിലൂടെ കോടതി അതിൽ ഇടപെടുകയില്ല. വാണിജ്യപരമായ ഇടപാടുകളുടെ മേഖലയിൽ സമത്വത്തിന്റെയും സ്വാഭാവിക നീതിയുടെയും തത്വങ്ങൾക്ക് പ്രസക്തിയില്ല. എവിടെയെല്ലാം പൊതുതാത്പ്പര്യം മുൻനിർത്തി ഉചിതമായ തീരുമാനം എടുത്തിട്ടുണ്ടോ, അവിടെയെല്ലാം കോടതി സാധാരണയായി ജുഡീഷ്യൽ നിയന്ത്രണം പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എല്ലാ ടെൻഡർ ദാതാക്കളും സമർപ്പിച്ച ടെൻഡർ രേഖകൾ അവയുടെ യോഗ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃത്യമായി പരിഗണിച്ച ശേഷം ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി ഒരു തീരുമാനമെടുക്കുകയും, വിജയിച്ച ബിഡ്ഡർ നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥകളുടെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ വലിയൊരളവിൽ പാലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ആത്യന്തികമായി കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്താൽ, സാധാരണഗതിയിൽ കോടതി അതിൽ ഇടപെടാൻ പാടുള്ളതല്ല.

22. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ, ഉജ്ജയിൻ നഗരം ശുചിയായി സൂക്ഷിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ "മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യം വീടുതോറും ശേഖരിക്കുകയും കൊണ്ടുപോവുകയും ചെയ്യുന്നതിന്" അനുയോജ്യമായ ഒരു ഏജൻസിയെ നിയമിക്കാൻ ഉജ്ജയിൻ മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ നിശയിച്ചു. അതിനായി, യോഗ്യതയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് അപേക്ഷ ക്ഷണിച്ച് ഒരു എൻ.ഐ.ടി പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. നഗരവൽക്കരണം പൊതുവിൽ മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കാരണമാകുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽ തർക്കമുണ്ടാകാൻ വഴിയില്ല; ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമല്ലാത്ത രീതിയിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് നഗര പരിസ്ഥിതിയെ നശിപ്പിക്കുകയും ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾക്ക് കാരണമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ നഗരങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ച് വിവിധ പഠനങ്ങൾ നടത്തുകയും റിപ്പോർട്ടുകൾ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും, ഖരമാലിന്യങ്ങൾ കൃത്യമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ നഗരസഭകൾ ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിടുന്നു. സുസ്ഥിരമായ മെട്രോപൊളിറ്റൻ വികസനത്തിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമായ ഖരമാലിന്യ

സംസ്കരണത്തിൽ, ഖരമാലിന്യങ്ങൾ മൂലം പരിസ്ഥിതിക്ക് ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന ദോഷകരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനായി അവയുടെ വേർതിരിക്കൽ, സംഭരണം, ശേഖരണം, സ്ഥലം മാറ്റൽ, കൊണ്ടുപോകൽ, സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. സംസ്കരിക്കപ്പെടാത്ത ഖരമാലിന്യം എണ്ണമറ്റ രോഗങ്ങൾ പടരുന്നതിന് ഒരു ഘടകമായി മാറുന്നു. ഖരമാലിന്യങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിയിലുണ്ടാകുന്ന ദോഷകരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കാനായി, സ്വന്തം നിലയിലുള്ള ആസൂത്രണത്തിലൂടെ അവ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഇന്ത്യയിലെ പ്രമുഖ മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളും മുൻസിപ്പാലിറ്റികളും പരമാവധി ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. ചില നഗരങ്ങൾ അവർ നിയമിച്ച ഏജൻസികൾ വഴി വീടുതോറും ഖരമാലിന്യം ശേഖരിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുവരെയുള്ള പഠനങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നത് ഇന്ത്യയിലെ ഭൂരിഭാഗം നഗരങ്ങൾക്കും താമസസ്ഥലങ്ങളിൽ വെച്ച് തന്നെ 100% മാലിന്യം വേർതിരിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെന്ന് അവകാശപ്പെടാൻ കഴിയില്ലെന്നാണ്. ശരാശരി 70% മാലിന്യ ശേഖരണം മാത്രമാണ് നടക്കുന്നത്, ബാക്കി 30% വീണ്ടും ഇടകലർന്ന് നഗര പരിസ്ഥിതിയിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നു. എന്തുതന്നെയായാലും, ഇത്തരത്തിൽ ശേഖരിക്കുന്ന മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായിരിക്കുക, ചിലവ് കുറവായിരിക്കുക, പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് സ്വീകാര്യമാകുക എന്നിവ കാര്യക്ഷമമായ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന ഘടകങ്ങളാണ്. വീടുകളിൽ നിന്നുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ സാധാരണയായി പൊതു ബിന്നുകളിലേക്കാണ് മാറ്റുന്നത്. തെരുവുകൾ വൃത്തിയാക്കുമ്പോൾ ലഭിക്കുന്ന മാലിന്യങ്ങളും പൊതു ബിന്നുകളിൽ എത്തുന്നു. ചില വാണിജ്യ സമുച്ചയങ്ങളോ വ്യവസായ യൂണിറ്റുകളോ തങ്ങളുടെ മാലിന്യങ്ങൾ നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിന് നഗരസഭാ അധികാരികളെ പണം നൽകി ഏർപ്പാടാക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിലൊഴികെ, ഗാർഹിക മാലിന്യങ്ങൾക്ക് പുറമേ, പൊതു ബിന്നുകൾക്ക് സമീപമുള്ള മറ്റ് അവശ്യ വാണിജ്യ മേഖലകളിലുള്ളവർ മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കാനും ഈ ബിന്നുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഖരമാലിന്യം കൃത്യമായി കൈകാര്യം ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യം വീടുതോറും ശേഖരിക്കുന്നതിനും കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുമായി ഒരു ഏജൻസിയെ നിയമിക്കാൻ മുൻസിപ്പൽ

കോർപ്പറേഷൻ ടെൻഡറുകൾ ക്ഷണിച്ചേക്കാം. അനുയോജ്യമായ ഏജൻസിയെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ, മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ മേൽപ്പറഞ്ഞ ലക്ഷ്യം തീർച്ചയായും മനസ്സിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതുപോലെതന്നെ, മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ കരാർ അനുവദിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തർക്കങ്ങളിൽ തീർപ്പ് കല്പിക്കുമ്പോൾ അത്തരം ഘടകങ്ങൾ മനസ്സിൽ വയ്ക്കേണ്ടത് കോടതികളുടെയും കടമയാണ്.

2016-ലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ ചട്ടങ്ങൾ(ഇനി മുതൽ '2016-ലെ ചട്ടങ്ങൾ' എന്ന് പരാമർശിക്കുന്നു) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുതലായവയ്ക്കും ഇന്ത്യൻ റെയിൽവേ, വിമാനത്താവളങ്ങൾ, വ്യോമതാവളങ്ങൾ, തുറമുഖങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള പ്രദേശങ്ങൾക്കും ബാധകമാണ്. അതത് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ കാലാകാലങ്ങളിൽ വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്ന വ്യാവസായിക ടൗൺഷിപ്പുകൾക്കും തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങൾക്കും മതപരവും ചരിത്രപരവുമായ പ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾക്കും ഇവ ബാധകമാണ്. 2016-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 22 അവ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളും നേരിട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ ഏജൻസികളെ ഏർപ്പെടുത്തിയോ ചട്ടങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ സൃഷ്ടിക്കണമെന്ന് 2016-ലെ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 22-ൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വേർതിരിച്ച മുൻസിപ്പൽ മാലിന്യങ്ങൾ വീടുതോറും ശേഖരിക്കുന്നുവെന്നും അടച്ച വാഹനങ്ങളിൽ സംസ്കരണ അല്ലെങ്കിൽ നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നുവെന്നും തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളും ഉറപ്പാക്കണമെന്ന് ചട്ടം തുടർന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ചട്ടങ്ങൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന തീയതി മുതൽ രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഈ ദൗത്യം പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിനുൻപ്, 2000-ലെ മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യ (സംസ്കരണവും കൈകാര്യം ചെയ്യലും) ചട്ടങ്ങളിലെ ഷെഡ്യൂൾ II പ്രകാരം, നഗരസഭകൾ പൊതു ബിന്നുകൾ വഴിയോ, വീടുതോറുമുള്ള ശേഖരണം വഴിയോ, അല്ലെങ്കിൽ അനുവദനീയമായ ശബ്ദപരിധി കവിയാതെ, സംഗീതത്തിന്റെ അകമ്പടിയോടു

കൂടിയ വാഹനങ്ങളിൽ മണ്ണി മുഴക്കി, മുൻകൂട്ടി അറിയിച്ച കൃത്യമായ സമയക്രമം പാലിച്ചോ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു.

23. മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനെ പ്രതിനിധീകരിച്ച ശ്രീ വികാസ് സിംഗ് വാദിച്ചത് നാല് കാര്യങ്ങളിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് തെറ്റുപറ്റി എന്നാണ്: (i) ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് (ഹൈക്കോടതിക്ക് മുൻപാകെയുള്ള അപ്പീൽ വാദി) സമർപ്പിച്ച പിംപ്രി ചിഞ്ച്വാഡ് മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ (പി.സി.എം.സി) സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഹൈക്കോടതി തെറ്റായി വിശ്വസിച്ചു; വാസ്തവത്തിൽ പ്രസ്തുത പരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന്റേതല്ല, മറിച്ച് ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന്റേതായിരുന്നു. ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡും ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് യാതൊരു വിവരവും പ്രസ്തുത കമ്പനി നൽകിയിരുന്നില്ല; (ii) ടെൻഡറുകൾ വിലയിരുത്തുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതി ഒരു അപ്പീൽ അധികാരിയെപ്പോലെ പ്രവർത്തിക്കുകയും പ്രതികരണത്തിൽ ജാഗ്രതയ്ക്ക് പ്രസ്തുത സ്ഥാപനത്തിനുള്ള മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 10-ലേക്ക് ഉയർത്തുക വഴി പിഴവ് വരുത്തുകയും ചെയ്തു; (iii) സാമ്പത്തിക ബിഡ് വിലയിരുത്തുന്നതിനുള്ള രീതിയും സൂത്രവാക്യങ്ങളും ഹൈക്കോടതി തെറ്റായാണ് പ്രയോഗിച്ചത്; കൂടാതെ (iv) വിജയിച്ച ബിഡ്ഡറായ ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് ഹാജരാക്കിയ മീര ഭയന്ദർ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയത്തിന് ശേഷമുള്ളതാണെന്ന് ഹൈക്കോടതി തെറ്റായി രേഖപ്പെടുത്തി. അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ ശ്രീ ശ്യാം ദിവാൻ, ശ്രീ ഗുരു കൃഷ്ണകുമാർ എന്നിവർ ശ്രീ വികാസ് സിംഗിന്റെ വാദങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുകയും, ടെൻഡർ രേഖയുടെ അന്തസ്സത്തയ്ക്കും ഈ മേഖലയിലെ വിദഗ്ധർ പിന്തുടരുന്ന തത്വങ്ങൾക്കും നിരക്കാത്ത രീതിയിൽ മാർക്കുകൾ നൽകിക്കൊണ്ട് മറ്റൊരു നിഗമനത്തിലെത്താൻ ഹൈക്കോടതി ഒരു സാങ്കേതിക വിദഗ്ധന്റെ ദൗത്യം ഏറ്റെടുക്കുകയാണ് ചെയ്തതെന്ന് ശക്തമായി വാദിക്കുകയും ചെയ്തു.

24. ഇതിനു വിപരീതമായി, ബഹുമാനപ്പെട്ട മുതിർന്ന അഭിഭാഷകനായ ശ്രീ ഗൗരബ് ബാനർജി ഹൈക്കോടതി വിധിയെ പിന്തുണയ്ക്കുകയും, ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന്റെ ബിഡ് നിരസിക്കുമ്പോൾ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധന് പറ്റിയ തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് നീതീകരണമുണ്ടെന്ന് വാദിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ബിഡ് സമർപ്പിച്ച ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന്റെ സാമ്പത്തിക ബിഡിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, പ്രസ്തുത ബിഡ് സ്വീകരിക്കുന്നത് കോർപ്പറേഷന്റെ സാമ്പത്തിക താത്പ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുമെന്നതിനാൽ അത് കമ്മിറ്റി അംഗീകരിക്കേണ്ടതായിരുന്നുവെന്ന് ശ്രീ ഗൗരബ് ബാനർജി വാദിച്ചു. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിനെ ജോലി ഏല്പിക്കുകയാണെങ്കിൽ വിജയിച്ച ബിഡ്ഡറെ അപേക്ഷിച്ച് കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ അത് പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് അദ്ദേഹം ബോധിപ്പിച്ചു.

25. സാങ്കേതിക ഉപദേശം നൽകിയ സ്ഥാപനം തികച്ചും നീതിയുക്തമായ രീതിയിലാണ് പ്രവർത്തിച്ചതെന്നും പൊതുതാത്പ്പര്യം മുൻനിർത്തിയാണ് തീരുമാനങ്ങൾ എടുത്തതെന്നുമാണ് പ്രസ്തുത കക്ഷിയ്ക്ക് വേണ്ടി വാദിച്ച ശ്രീ കൈലാഷ് വാസുദേവ് കോടതിയിൽ ബോധിപ്പിച്ചത്. 2-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ ഡയറക്ടർമാരിൽ ഒരാൾ കാർഷിക-പാരിസ്ഥിതിക ശാസ്ത്രജ്ഞനും മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികളിൽ 22 വർഷത്തെ പരിചയമുള്ളയാളുമാണ്. പ്രസ്തുത സ്ഥാപനം ഇന്ത്യയിലുടനീളമുള്ള വിവിധ മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്കും നോഡൽ ഏജൻസികൾക്കും സാങ്കേതിക ഉപദേശം നൽകിവരുന്നു. അവർ ഇതിനകം 77 ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സാങ്കേതിക ബിഡുകളും സാമ്പത്തിക ബിഡുകളും വിലയിരുത്തുമ്പോൾ ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷി കൃത്യമായി ചിന്തിച്ച് തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുണ്ട്. പ്രസക്തമായ എല്ലാ വശങ്ങളും സൂക്ഷ്മമായും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വവും പരിഗണിച്ച് അവർ ഒരു റിപ്പോർട്ട് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. സാങ്കേതിക ഉപദേശം നൽകിയ

സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ ജോലി നിർവഹിച്ചപ്പോഴൊന്നും അവർക്കെതിരെ പക്ഷപാതം കാണിച്ചതായോ ദുരുദ്ദേശപരമായി പ്രവർത്തിച്ചതോ ആയ ആരോപണങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. നിലവിലുള്ള വിഷയത്തിലും സാങ്കേതിക ഉപദേശം നൽകിയ സ്ഥാപനം അതിന്റെ പദവിക്ക് അനുയോജ്യമായ രീതിയിലാണ് പ്രവർത്തിച്ചത്, കോർപ്പറേഷനോ കക്ഷികളോ അവരിലർപ്പിച്ച വിശ്വാസത്തിന് വിരുദ്ധമായി ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല.

26. ശ്രീ ബാനർജി ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങൾ അംഗീകരിക്കാനാവില്ല, കാരണം സാമ്പത്തിക ബിഡിന്റെ ഫലം മാത്രം നോക്കിയല്ല, മറിച്ച് സാങ്കേതിക ബിഡിന്റെ മൂല്യനിർണ്ണയം കൂടി പരിഗണിച്ചായിരിക്കണം ഒരു ബിഡ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. കൂടാതെ, ഈ കേസിൽ, ആകെ മാർക്കിന്റെ 80% സാങ്കേതിക ബിഡ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയും 20 % സാമ്പത്തിക ബിഡ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയുമാണ് നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. ബിഡുകൾ ക്ഷണിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ട്, മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ സാമ്പത്തിക വശത്തേക്കാൾ ഗുണനിലവാരത്തിന് അർഹമായ പ്രാധാന്യം നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ***ത്രിലോചൻ മിശ്ര മുതലായവർ*** v. ***സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഒറീസ & മറ്റുള്ളവർ*** (1971) 3 എസ്.സി.സി 153 കേസിൽ, അനഭിലഷണീയനായ അല്ലെങ്കിൽ അനുയോജ്യനല്ലാത്ത അല്ലെങ്കിൽ പ്രവൃത്തിപരിചയമില്ലാത്ത ഒരു വ്യക്തിയെ അപേക്ഷിച്ച്, തങ്ങൾക്ക് നന്നായി അറിയാവുന്നതും മുൻ കരാറുകൾ വിശ്വസ്തതയോടെ പൂർത്തിയാക്കിയതുമായ ഒരാളുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെടാൻ സർക്കാരിന് തീർച്ചയായും അവകാശമുണ്ടെന്നാണ് ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് നിരീക്ഷിച്ചത്.

27. ***രമണ ദയാറാം ഷെട്ടി*** v. ***ഇന്റർനാഷണൽ എയർപോർട്ട് അതോറിറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ*** (1979) 3 എസ്.സി.സി 489 കേസിൽ, ഒരു ടെൻഡറിലെ നിർബന്ധ സ്വഭാവമുള്ള വ്യവസ്ഥകളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:

"7... അത്യന്താപേക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങളിലൊഴികെ, ഒരു രേഖയിലെ ഭാഷ അനാവശ്യമാണെന്ന് കോടതി കരുതരുത് എന്നതും, രേഖയിലെ "ഓരോ വാക്കും ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള സ്വാധീനമുണ്ടാക്കാനോ പ്രയോജനപ്പെടാനോ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണെന്ന് തുടക്കത്തിൽ തന്നെ കരുതണം" എന്നതും നിയമങ്ങൾക്കെന്നപോലെ രേഖകൾക്കും ബാധകമായ വ്യവസ്ഥാപിത വ്യാഖ്യാന നിയമമാണ്. ജൂഡീഷ്യൽ വ്യാഖ്യാനത്തിനിടെ അവസാന മാർഗ്ഗമായി മാത്രമേ രേഖയിലെ വാക്കുകൾ അർത്ഥശൂന്യമാണെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി കോടതി തള്ളിക്കളയാൻ പാടുകയുള്ളൂ ; കാരണം, മറ്റുള്ളവർ ആശ്രയിക്കുമെന്ന് ഉദ്ദേശിച്ച് തയ്യാറാകുന്ന ഏതൊരു ഔദ്യോഗിക രേഖയുടെ കർത്താവും അതിൽ അർത്ഥമില്ലാത്ത വാക്കുകൾ ഉപയോഗിക്കില്ല എന്നത് പൊതുബോധത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ പ്രാഥമിക നിയമമാണ്. അതിനാൽ, രേഖയുടെ കർത്താവ് ഉപയോഗിച്ച വാക്കുകളെ അർത്ഥശൂന്യമോ നിഷ്ഫലമോ ആക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള അല്ലെങ്കിൽ രേഖയുടെ ഏതെങ്കിലും ഭാഗത്തെ അപ്രസക്തമാക്കുകയും അത് പൂർണ്ണമായും പ്രായോഗികമല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തരത്തിലുള്ള വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ കോടതി പരമാവധി ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്...."

28. ***ഡൽഹി സയൻസ് ഫോറം*** (മേൽപരാമർശം) കേസിലെ ഈ കോടതിയുടെ വിധി ഈ ഘട്ടത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും; പ്രസ്തുത കേസിൽ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"13..... ലൈസൻസുകളും കരാറുകളും നൽകുന്ന വിഷയത്തിൽ മത്സരാധിഷ്ഠിതമായ നിരക്കുകൾ മാത്രം പരിഗണിച്ചാൽ പോരാ; പ്രസ്തുത വ്യാപാരത്തിലെ സങ്കീർണ്ണതകളെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ അറിവുള്ള ഒരു വിദഗ്ധ സമിതി പല ഘടകങ്ങളും പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ലൈസൻസുകൾ നൽകുമ്പോൾ, രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ താത്പ്പര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള

നിബന്ധനകൾക്കും വ്യവസ്ഥകൾക്കും വിധേയമായി ഏറ്റവും മികച്ച ഓഫറുകൾ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ നിയമപരമായ അധികാരമുള്ള അധികാരിയ്ക്കോ നിയമാനുസൃതം രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട സ്ഥാപനത്തിനോ സ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. തിരഞ്ഞെടുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അന്തിമ തീരുമാനം ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ കളങ്കിതമാണെന്ന് പരാതിയുള്ള കക്ഷി കോടതിയെ ബോധ്യപ്പെടുത്താത്ത പക്ഷം, സാധാരണഗതിയിൽ കോടതികൾ അതിൽ ഇടപെടാൻ വിമുഖത കാണിക്കേണ്ടതാണ്."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

29. ***മോണ്ടെകാർലോ ലിമിറ്റഡ്*** v. ***എൻ.ടി.പി.സി ലിമിറ്റഡ്*** (2016) 15 എസ്.സി.സി 272 കേസിൽ, ടെൻഡർ സംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള ഉടമയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം വ്യക്തമാക്കി:

"26. മേൽപ്പറഞ്ഞ നിയമ പ്രസ്താവനയോട് ഈ കോടതി ആദരപൂർവ്വം യോജിക്കുന്നു. അതിന് ഞങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ കാരണങ്ങളുണ്ട്. ഇന്നത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ, അതിസങ്കീർണ്ണമായ സാങ്കേതിക വിഷയങ്ങളിലാണ് ടെൻഡറുകൾ ക്ഷണിക്കുന്നതും ഓഫറുകൾ തേടുന്നതും. ജോലിയുടെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചും അത് എന്ത് ലക്ഷ്യമാണ് കൈവരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചും കൃത്യമായ ധാരണയും വിലയിരുത്തലും ഇതിന് ആവശ്യമാണ്. മത്സരസ്വഭാവമുള്ള വാണിജ്യ മേഖലയിൽ, ടെൻഡർ വിജ്ഞാപനത്തെത്തുടർന്ന് ലഭിക്കുന്ന സാങ്കേതിക ബിഡുകൾ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധർ സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്താറുണ്ടെന്നതും ചിലപ്പോൾ അതിനായി ഉടമയുടെ സ്ഥാപനവുമായി ബന്ധമില്ലാത്ത മൂന്നാം കക്ഷികളുടെ സഹായം തേടാറുണ്ടെന്നതും എല്ലാവർക്കും അറിവുള്ളതാണ്. ഇത് നിഷ്പക്ഷത ഉറപ്പാക്കുന്നു. ബിഡ് സമർപ്പിക്കുന്നയാളുടെ വൈദഗ്ധ്യം, സാങ്കേതിക ശേഷി, ജോലി പൂർത്തിയാക്കാനുള്ള

ക്ഷമത എന്നിവ വിദഗ്ധർ തന്നെ വിലയിരുത്തണം. സാമ്പത്തികമായ വിലയിരുത്തലുകൾക്കായി കൺസൾട്ടന്റുമാരെ നിയമിക്കാറുണ്ട്. ബിഡ് സമർപ്പിക്കുന്നയാളുടെ സാങ്കേതികമായ കഴിവിനും സാമ്പത്തികമായ പ്രായോഗികതയ്ക്കും വിശ്വാസ്യതയുണ്ടോ എന്നും അവ പ്രായോഗികവും യാഥാർത്ഥ്യബോധമുള്ളതുമാണോ എന്നും പരിശോധിച്ച് ഉറപ്പുവരുത്താനാണ് ഇത് ചെയ്യുന്നത്. ഇതിന് ബഹുതലങ്ങളുള്ള സങ്കീർണ്ണമായ ഒരു സമീപനമുണ്ട്; ഇത് തികച്ചും സാങ്കേതിക സ്വഭാവമുള്ളതുമാണ്. പൊതുമുതൽ ലേലം ചെയ്യുന്ന ടെൻഡറുകൾ മറ്റൊരു വിഭാഗത്തിലാണ് വരുന്നത്. ഈ കേസിൽ കോടതി പരിഗണിക്കുന്ന ടെൻഡർ ഏതെങ്കിലും വിതരണ പദ്ധതിയുമായി താരതമ്യം ചെയ്യാവുന്നതല്ല. ഈ കോടതി പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള മേഖലയ്ക്ക് സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം ആവശ്യമാണ്. ഇവിടെ പ്രയോഗിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമാണ്. കരാർ നിർവ്വഹണത്തിലെ ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള കൃത്യതയും നിശ്ചിത സമയക്രമം പാലിക്കലുമാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. എന്നാൽ ഇത്തരം ടെൻഡറുകൾ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ പരിധിയ്ക്ക് പുറത്താണെന്ന് ഇതിന് അർത്ഥമില്ല. ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി സ്വീകരിച്ച സമീപനം ഏകപക്ഷീയമോ ദുരുദ്ദേശപരമോ അല്ലെങ്കിൽ സ്വീകരിച്ച നടപടിക്രമം ആരെയെങ്കിലും വഴിവിട്ട് സഹായിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതോ ആണെങ്കിൽ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കേണ്ടി വരും. തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയ മേൽപ്പറഞ്ഞ ദൂഷ്യഫലങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തമാണെന്ന് വ്യക്തമായിരിക്കണം. എന്നാൽ, ടെൻഡർ രേഖയിലെ ഭാഷയ്ക്ക് അനുസൃതമായതോ ടെൻഡർ ക്ഷണിച്ച ലക്ഷ്യത്തെ സഹായിക്കുന്നതോ ആയ ഒരു തീരുമാനമാണ് അധികാരി എടുത്തതെങ്കിൽ, കോടതി നിയന്ത്രണം പാലിക്കണം. കോടതി നടത്തുന്ന സാങ്കേതികമായ വിലയിരുത്തലോ താരതമ്യമോ അനുവദനീയമല്ല. മറ്റ് മേഖലകളിലെ സാധാരണ കരാർ രേഖകൾ പരിശോധിക്കാനും മനസ്സിലാക്കാനും ഉപയോഗിക്കുന്ന തത്വത്തെ അപേക്ഷിച്ച്, പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക ജോലികളും പദ്ധതികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ടെൻഡർ രേഖകളെ വ്യത്യസ്തമായി വേണം വ്യാഖ്യാനിക്കാനും

വിലയിരുത്താനും. ടെൻഡർ വിളിച്ചതിന്റെ ലക്ഷ്യം നടപ്പിലാക്കാൻ ഉടമയെ അനുവദിക്കണമെന്ന് മാത്രമല്ല, അതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അവർക്ക് ആവശ്യമായ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുകയും വേണം."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

30. ***സെൻട്രൽ കോൾഫീൽഡ്സ്*** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ, എൻ.ഐ.ടി-യിലെ വ്യവസ്ഥകളിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ പോലും തൊഴിലുടമയ്ക്ക് തീരുമാനമെടുക്കാമെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു:

"48. അതിനാൽ, എൻ.ഐ.ടിയിലെ ഒരു നിബന്ധന നിർബന്ധ സ്വഭാവമുള്ളതാണോ അല്ലയോ എന്നത് തൊഴിലുടമ എടുക്കുന്ന തീരുമാനമാണ്, അത് ബഹുമാനിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. പ്രസ്തുത നിബന്ധന നിർബന്ധ സ്വഭാവമുള്ളതാണെങ്കിൽ പോലും, അതിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ തൊഴിലുടമയ്ക്ക് സഹജമായ അധികാരമുണ്ട്; എന്നാൽ, രമണ ദയാറാം ഷെട്ടി കേസിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, ആ വ്യതിയാനം എല്ലാ ബിഡ്ഡർമാർക്കും, പിൽക്കാലത്ത് മുന്നോട്ട് വരാൻ സാധ്യതയുള്ള ബിഡ്ഡർമാർക്കും ഒരുപോലെ ബാധകമായിരിക്കണം. അതുപോലെ, ഒരു നിബന്ധന അനുബന്ധമോ അല്ലെങ്കിൽ അപ്രധാനമോ ആണെന്ന് തൊഴിലുടമ തീരുമാനിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആ തീരുമാനവും ബഹുമാനിക്കപ്പെടണം. മുകളിൽ ചർച്ച ചെയ്ത വിവിധ വിധിന്യായങ്ങളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വളരെ പരിമിതമായ കാരണങ്ങളാൽ മാത്രമേ ആ തീരുമാനത്തിന്റെ നിയമസാധുത ചോദ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയൂ, എന്നാൽ തീരുമാനത്തിന്റെ ഔചിത്യത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല; അങ്ങനെ ചെയ്താൽ ഈ കോടതി ടെൻഡർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അധികാരിയുടെ ചുമതല ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് തുല്യമാകും, അതിന് കോടതിയ്ക്ക് അനുവാദമില്ല."

(ഊന്നൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു)

31. കരാറുകളുമായും ടെൻഡറുകളുമായും ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ പൊതു അധികാരികൾക്ക് ഇത്രയും വിശാലമായ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നതിന്റെ കാരണം ***സ്റ്റെർലിംഗ് കമ്പ്യൂട്ടേഴ്സ്*** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത കേസിൽ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"12. പല കരാറുകളും സർക്കാരിന്റെ നയങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനോ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതിനോ തുല്യമായതിനാൽ, നയങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിലുള്ള അതേ സ്വാതന്ത്ര്യം കരാറുകളിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോഴും പൊതു അധികാരികൾക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് ചിലപ്പോൾ പറയാറുണ്ട്. എന്നാൽ നയങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, കരാറുകൾ നിയമപരമായി ബാധകമായ പ്രതിബദ്ധതകളാണെന്നും ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 12 പ്രകാരം 'സ്റ്റേറ്റ്' എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന അധികാരികൾക്ക് പല കേസുകളിലും വർഷങ്ങളോളം അവ ബാധകമായിരിക്കുമെന്നും വിസ്മരിക്കാൻ കഴിയില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് കരാർ സംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ പോലും പൊതു അധികാരികൾക്ക് അനിയന്ത്രിതമായ വിവേചനാധികാരം ഉണ്ടാകാൻ പാടില്ലെന്ന് കോടതികൾ ഊന്നിപ്പറയുന്നത്. വാണിജ്യവിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കരാറുകളിൽ, വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത് ലക്ഷ്യമിട്ട് വ്യക്തികളുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിന് അധികാരികൾക്ക് കുറച്ചുകൂടി വിവേചനാധികാരം നൽകേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ ഇത്തരം വിഷയങ്ങളിലും പൊതുസ്വത്ത് കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, കോടതികൾ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ അവർ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു അധികാരി എടുക്കുന്ന എല്ലാ തീരുമാനങ്ങളെയും ചോദ്യം ചെയ്യാനോ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കാനോ കോടതികൾക്ക് സാധ്യമല്ല; കാരണം, ഉത്പ്പന്നങ്ങളുടെ വാങ്ങലിലും വിൽപനയിലും കുത്തക പദവി കൈവരിക്കുകയും നിരവധി സംരംഭങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തുകയും ചെയ്യുന്ന പല സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളും, കരാറുകൾ

നൽകുമ്പോൾ എപ്പോഴും ഒരു അർദ്ധ-ജുഡീഷ്യൽ അധികാരിയെപ്പോലെ പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന വാദവുമായി മുന്നോട്ട് വന്നേക്കാം. ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ, ആർക്ക് കരാർ നൽകണം, ഏത് നിബന്ധനകൾക്ക് അനുസൃതമായി നൽകണം എന്നതിനെക്കുറിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിന് മൊത്തത്തിലുള്ള സാഹചര്യം വിലയിരുത്താനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം കരാറിൽ ഏർപ്പെടുന്ന അധികാരികൾക്ക് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. കോടതികൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ കർശനമായി പാലിച്ചില്ലെങ്കിൽ പോലും, തീരുമാനങ്ങൾ സദുദ്ദേശ്യപരമായാണ് എടുത്തതെങ്കിൽ ജസ്റ്റിസ് ഹോംസ് ആവിഷ്കരിച്ച തത്വമനുസരിച്ച്- അതായത്, എക്സിക്യൂട്ടീവ് തീരുമാനങ്ങളുടെ ഭരണഘടനാ സാധുത പരിശോധിക്കുമ്പോൾ കോടതികൾ എക്സിക്യൂട്ടീവിന് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഒരളവുവരെ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കണം-അത്തരം തീരുമാനങ്ങൾ ശരിവയ്ക്കാവുന്നതാണ്."

32. ഓഫറുകളുടെ കാര്യത്തിൽ തീരുമാനമെടുക്കാൻ അധികാരികൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകണമെന്ന കാര്യം ***സ്റ്റെർലിംഗ് കമ്പ്യൂട്ടേഴ്സ്*** (മേൽപരാമർശം) കേസിലും നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത കേസിൽ, ഏതൊരു ജുഡീഷ്യൽ ഇടപെടലും തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള എക്സിക്യൂട്ടീവിന്റെ പ്രത്യേക അവകാശത്തിന്മേലുള്ള കടന്നുകയറ്റത്തിന് തുല്യമാണെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു.

33. നിലവിലെ കേസിൽ, വിജയിച്ച ബിഡ്ഡർ സാങ്കേതികമായി കൂടുതൽ യോഗ്യതയുള്ളയാളാണെന്നും കൂടുതൽ മാർക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. സാധാരണഗതിയിൽ, പൊതുതാത്പര്യത്തിന് അനുസൃതമാണെങ്കിൽ, ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ നിരക്ക് രേഖപ്പെടുത്തിയ ബിഡ്ഡർക്ക് കരാർ നൽകാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന്റെ സാമ്പത്തിക ബിഡ് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞതാണ് എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം നിയമങ്ങളും നിബന്ധനകളും പാലിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത അവഗണിക്കാൻ കഴിയില്ല.

34. 3-ആം എതിർകക്ഷി ശരിയായി വാദിച്ചതുപോലെ, ലൈസൻസുകൾ നൽകുന്ന, നിയമാനുസൃതം നിയമിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു അധികാരിക്ക്, നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള നിബന്ധനകൾക്കും വ്യവസ്ഥകൾക്കും വിധേയമായി ഏറ്റവും മികച്ച ഓഫർ തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. "കരാറിന്റെ മേൽപ്പറഞ്ഞ എല്ലാ വശങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കുകയെന്നത്, വസ്തുക്കൾ കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സാമ്പത്തിക നിരക്കിന് പുറമേ ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള സാങ്കേതികതയും വൈദഗ്ധ്യവും ആവശ്യപ്പെടുന്നു." നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ, ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി എടുത്ത തീരുമാനം യുക്തിരഹിതമോ യുക്തിസഹമല്ലാത്തതോ അനിയന്ത്രിതമോ ആയ സാഹചര്യങ്ങളിലും, പക്ഷപാതവും ദുരുദ്ദേശ്യവും ഒഴിവാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി മാത്രമേ കോടതി ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളൂ. ***അഫ്കോൺസ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ*** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

> "13. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയോടോ ഭരണപരമായ അധികാരിയുടെ തീരുമാനത്തോടോ ഉള്ള വെറുമൊരു വിയോജിപ്പ് പ്രസ്തുത തീരുമാനത്തിൽ ഒരു ഭരണഘടനാ കോടതിക്ക് ഇടപെടാനുള്ള കാരണമല്ല. തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലോ തീരുമാനത്തിലോ ഭരണഘടനാ കോടതി ഇടപെടണമെങ്കിൽ, ദുരുദ്ദേശ്യം, ആർക്കെങ്കിലും വഴിവിട്ട സഹായം നൽകാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യം, അല്ലെങ്കിൽ പ്രസ്തുത തീരുമാനം ഏകപക്ഷീയമായതോ യുക്തിരഹിതമായതോ വികലമായതോ ആയ അവസ്ഥ എന്നിവ തെളിയിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്."

35. ടെൻഡറുകൾ വിലയിരുത്തുന്നതും കരാറുകൾ നൽകുന്നതും പ്രധാനമായും വാണിജ്യപരമായ ഇടപാടുകൾ അഥവാ കരാറുകളാണ്. കരാർ നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തീരുമാനം പൊതുതാത്പര്യത്തിന് അനുസൃതമാണെങ്കിൽ, കരാർ നൽകുന്നതിൽ നടപടിക്രമപരമായ പിഴവുകളോ തെറ്റുകളോ സംഭവിച്ചാൽ പോലും ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ

അധികാരം ഉപയോഗിച്ച് കോടതികൾ അതിൽ ഇടപെടുകയില്ല. പൊതുതാത്പ്പര്യത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് സ്വകാര്യ താത്പ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരം വിനിയോഗിക്കാൻ അനുവദിക്കില്ല. കൃത്രിമമായ പരാതികളുമായി കോടതിയെ സമീപിച്ച്, സാങ്കേതികമോ നടപടിക്രമപരമോ ആയ നിസ്സാര പിഴവുകൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി ടെൻഡർ നടപടികൾ പരാജയപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്ന പരാജയപ്പെട്ട ബിഡർമാരെ കോടതികൾ കർശനമായി നേരിടണം. തീരുമാനങ്ങളിൽ യുക്തിരാഹിത്യമോ സ്വേച്ഛാധിപത്യമോ ഇല്ലെങ്കിൽ ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. ഈ കേസിൽ, വിദഗ്ധ സമിതിയുടെ നടപടികളിൽ നിയമവിരുദ്ധതയോ, സ്വേച്ഛാധിപത്യമോ, യുക്തിരാഹിത്യമോ അല്ലെങ്കിൽ അന്യായമോ ആയ ഒന്നും തന്നെയില്ല. അതുപോലെ, തീരുമാനമെടുത്തതിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ ഭാഗത്തോ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധന്റെ ഭാഗത്തോ പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. തന്നെയുമല്ല, പൊതുതാത്പ്പര്യവും വിജയിച്ച ബിഡറുടെ പ്രവൃത്തിപരിചയവും മുൻനിർത്തിയാണ് ഇരുകൂട്ടരും തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുള്ളത്.

36. ***ടാറ്റാ സെല്ലുലാർ*** (മേൽപരാമർശം) കേസിൽ കോടതി വിധിച്ചതുപോലെ, ടെൻഡർ ക്ഷണിക്കുകയെന്നത് കരാർ സംബന്ധമായ വിഷയമായതിനാൽ ടെൻഡർ നിബന്ധനകൾ ജൂഡീഷ്യൽ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമല്ല. കരാറിലെ തീരുമാനങ്ങൾ വിദഗ്ധർ ഗുണദോഷങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്താണ് എടുക്കുന്നത്. മെസ്സേർസ് എക്കോ സേവ് സിസ്റ്റംസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് [2016-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 11967-ൽ നിന്നുള്ള സിവിൽ അപ്പീലിലെ 2-ആം എതിർകക്ഷി] ഉജ്ജയിൻ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രോജക്ട് കൺസൾട്ടന്റും സാങ്കേതിക ഉപദേശകനുമാണ്. ഈ സ്ഥാപനം സാങ്കേതിക കൺസൾട്ടൻസിയും ഉപദേശക സേവനങ്ങളും നൽകുന്നു. 2-ആം എതിർകക്ഷി സമർപ്പിച്ച എതിർ സത്യവാങ്മൂലത്തോടൊപ്പം ഹാജരാക്കിയ രേഖകൾ കാണിക്കുന്നത് പ്രസ്തുത കക്ഷിയ്ക്ക് മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യസംസ്കരണത്തിൽ വൈദഗ്ധ്യമുണ്ടെന്നാണ്. 2000-ലെ മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യ നിയമങ്ങൾ പരിഷ്കരിക്കുകയും വ്യവസ്ഥാപിതമാക്കുകയും അവ പാലിക്കപ്പെടുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക ലക്ഷ്യമിട്ട്, 2-ആം എതിർകക്ഷി 2012 മുതൽ

2042 വരെയുള്ള കാലയളവിലേക്ക് ഉജ്ജയിൻ നഗരത്തിനായി വിശദമായ ഒരു പദ്ധതി റിപ്പോർട്ടും മാസ്റ്റർ പ്ലാനും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ജവഹർലാൽ നെഹ്റു നാഷണൽ അർബൻ റിന്യൂവൽ മിഷൻ ഇതിനായി 35.88 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചതായും ഇവിടെ ബോധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് 2-ആം എതിർകക്ഷി ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ വിദഗ്ധനാണെന്ന കാര്യത്തിൽ കക്ഷികൾക്കാർക്കും തർക്കമില്ല. സാങ്കേതിക സമിതിയുടെ തീരുമാനം ശരിയല്ലെന്ന് ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് ഹൈക്കോടതിയിൽ വാദങ്ങൾ ഉന്നയിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, സാങ്കേതിക സമിതി പക്ഷപാതം കാണിച്ചെന്നോ ദുരുദ്ദേശപരമായി പെരുമാറിയെന്നോ ഉള്ള ആരോപണങ്ങൾ ഒന്നുമില്ലെന്ന് ഞങ്ങൾ പ്രത്യേകം കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നു.

37. തർക്കത്തിനാസ്പദമായ എൻ.ഐ.ടി-യിൽ, ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്നവരുടെ ശേഷി, വൈദഗ്ധ്യം, കാര്യക്ഷമത എന്നിവയെ അളക്കുന്ന 9 യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ 1 മുതൽ 5 വരെയുള്ളവയ്ക്ക്, കൈകാര്യം ചെയ്ത ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ അളവിനും അത്തരം ജോലിയുടെ കാലയളവിനും അനുസൃതമായി ഗ്രേഡഡ് മാർക്കിംഗ് സംവിധാനമാണുള്ളത്. ഈ വിവരങ്ങൾക്ക് ഉപോൽബലകമായി ടെൻഡർ രേഖയിലെ അനുബന്ധം-7-ൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഹാജരാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ടെൻഡർ നടപടികളിൽ പങ്കെടുത്തവരെല്ലാം സാങ്കേതിക യോഗ്യതയുടെ വിലയിരുത്തലിനായി പ്രസ്തുത നടപടിക്രമം പാലിച്ചിട്ടുണ്ട്. ടെൻഡറിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർക്കുള്ള യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ എൻ.ഐ.ടി-യുടെ അനുച്ഛേദം III-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന 6, 7 മാനദണ്ഡങ്ങൾ, ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്നയാളുടെ വൈദഗ്ധ്യം, പ്രവൃത്തിപരിചയം, എൻ.ഐ.ടി-യിലെ വ്യവസ്ഥകളെ പ്രതിയുള്ള പ്രതികരണത്തിലെ ജാഗ്രത എന്നിവ തെളിയിക്കുന്ന പ്രസക്തമായ വിവരങ്ങൾ, ആവശ്യമായ ഡാറ്റ, വിശദീകരണങ്ങൾ, വെളിപ്പെടുത്തലുകൾ എന്നിവ സമർപ്പിക്കുന്നതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് അളക്കപ്പെടുന്നത്. "മികച്ച പ്രവർത്തന ചരിത്രം, എസ്.ഡബ്ല്യു.എം (SWM) ടെൻഡർ ബാധ്യതകളെ പ്രതിയുള്ള പ്രതികരണത്തിലെ ജാഗ്രത, കഴിഞ്ഞ 3 വർഷത്തിനിടയിൽ പിന്മാറ്റങ്ങളോ വീഴ്ചകളോ ഇല്ലാതിരിക്കുക" എന്നിവയെ

അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുന്നത്. ഇതിനായി ടെൻഡറിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർ അനുബന്ധം 12, 13 എന്നിവ പ്രകാരം വിശദാംശങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുണ്ട്. കൂടാതെ, വ്യവഹാരങ്ങൾ, കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ, കാലതാമസം, ജോലി നിർത്തിവയ്ക്കൽ തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ യഥാവിധി സമർപ്പിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് അനുബന്ധം 13-ൽ വ്യക്തമായി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ വിവരങ്ങൾ 100 രൂപയുടെ നോൺ-ജുഡീഷ്യൽ മുദ്രപ്പത്രത്തിൽ കൃത്യമായി സ്റ്റാമ്പ് ചെയ്ത സത്യവാങ്മൂലമായി നൽകേണ്ടതുണ്ട്.

38. 3.6.2015-നും 6.6.2015-നും ഇടയിൽ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ചവരുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതയുടെ വിലയിരുത്തൽ പൂർത്തിയാക്കിയെന്നും അതിന്റെ പകർപ്പുകൾ ഉജ്ജയിൻ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനിലെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർക്ക് സമർപ്പിച്ചെന്നും രേഖകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതിനുശേഷം, സാങ്കേതികമായി യോഗ്യത നേടിയ മൂന്ന് ബിഡർമാരുടെയും സാമ്പത്തിക ബിഡുകൾ 16.06.2015-ന് തുറക്കുകയും സാമ്പത്തിക ഫലങ്ങൾ കൂടുതൽ വിശകലനത്തിനായി പ്രോജക്ട് കൺസൾട്ടന്റിനെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. 18.06.2015-ലെ മൂന്ന് ബിഡർമാർക്കും സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ നൽകിയ അന്തിമ സ്കോറുകൾ താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നു:

1. സാങ്കേതിക ബിഡിന്റെ മൂല്യനിർണ്ണയം

ക്രമ നമ്പർ	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷിയുടെ പേര്**	**95-ൽ ലഭിച്ച മാർക്ക്**	**100 ശതമാനം അടിസ്ഥാനത്തിൽ**	**80 ശതമാനം വെയ്റ്റേജ് ഘടകത്തിന് ശേഷം**	**സാങ്കേതിക സ്കോർ (TL) നിലവാരം**
1.	മെസ്സേർസ് ഗ്ലോബൽ	80.00	84.21	67.36	TL1

	വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ്				
2.	മെസ്സേർസ്ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്	70.00	73.68	58.94	TL2
3.	മെസ്സേർസ് എർത്ത് കണക്ട് ട്രാൻസ്വേ	65.00	68.42	54.73	TL3

സാമ്പത്തിക ബിഡിന്റെ മൂല്യനിർണ്ണയം

ക്രമ നമ്പർ	**മാനദണ്ഡങ്ങൾ**	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷി: മെസ്സേർസ് ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ്**	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷി: മെസ്സേർസ് ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്**	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷി: മെസ്സേർസ് എർത്ത് കണക്ട് ട്രാൻസ്വേ**
1.	മുൻസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യം സംസ്കരിക്കാനുള്ള നിരക്ക് (ഒരു മെട്രിക് ടണ്ണിന്)	1710.00	1454.00	1978.00
2.	20-ൽ ലഭിച്ച ആകെ മാർക്ക്	17.00	20.00	14.67

2. രണ്ടും ചേർന്നുള്ള ആകെ മാർക്ക്

ക്രമ നമ്പർ	**മാനദണ്ഡങ്ങൾ**	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷി: മെസ്സേർസ് ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ്**	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷി: മെസ്സേർസ് ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്**	**ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ച കക്ഷി: മെസ്സേർസ് എർത്ത് കണക്ട് ട്രാൻസ്വേ**
5.	രണ്ടും ചേർന്നുള്ള ആകെ മാർക്ക് (സാങ്കേതികം + സാമ്പത്തികം)	84.36	78.94	69.40
6.	ഉയർന്ന മാർക്ക് -L1	L1	L2	L3

39. ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (അതായത്, 2016-ലെ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 11967-ൽ നിന്നുള്ള സിവിൽ അപ്പീലിലെ അപ്പീൽവാദി) ആണ് ഏറ്റവും ഉയർന്ന സ്കോർ (84.36) നേടിയത് എന്നതിനാൽ, എൻ.ഐ.ടി-യിലെ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം അവർ പദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കാൻ അർഹതയുള്ള ബിഡർ ആയി. 10 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനപരിചയമുള്ള ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്, ടെൻഡറിലെ വ്യവസ്ഥകളോടുള്ള പ്രതികരണത്തിൽ തികഞ്ഞ ജാഗ്രതയുംപ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. തത്ഫലമായി, അവരെ എൻ.ഐ.ടി-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായി L1 ആയി പ്രഖ്യാപിച്ചു. സാങ്കേതിക വിദഗ്ധനായ 2-ആം എതിർകക്ഷി ഗുണദോഷങ്ങൾ പരിഗണിച്ചാണ് തീരുമാനമെടുത്തതെന്നിരിക്കെ, പ്രത്യേകിച്ച് പക്ഷപാതമോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ഇല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ, ഒരു അപ്പീൽ അധികാരി എന്ന നിലയിൽ ആ തീരുമാനത്തിന്റെ യോഗ്യതകളിലേയ്ക്ക് ഹൈക്കോടതി കടന്നുചെല്ലേണ്ടതില്ലായിരുന്നു.

40. എൻ.ഐ.ടി-യുടെ അനുബന്ധം 1-ലെ ക്രമ നമ്പർ 11-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് പ്രകാരം, കൺസോർഷ്യം അംഗമായി മറ്റ് ഏതെങ്കിലും കമ്പനിയോ സ്ഥാപനമോ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ബിഡർ നൽകേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയായ ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് ഇതിന് 'ഇല്ല' എന്നാണ് മറുപടി നൽകിയത്. ഇതിനർത്ഥം പ്രസ്തുത നടപടിക്രമത്തിൽ ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിനൊപ്പം മറ്റ് കമ്പനികളോ സ്ഥാപനങ്ങളോ കൺസോർഷ്യം അംഗമായി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, മറ്റ കൺസോർഷ്യം അംഗങ്ങൾ ആരുമില്ലാതെ സ്വതന്ത്രമായാണ് ബി.വി ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് ബിഡ് സമർപ്പിച്ചത്. എന്നിരുന്നിട്ടും,ബി.വി.ജി ഇന്ത്യൻ ലിമിറ്റഡ് (1-ആം എതിർകക്ഷി) ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് എന്ന സ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റാണ് ഹാജരാക്കിയത്. ബി.വി ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് (1-ആം എതിർകക്ഷി), ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് 1-ആം എതിർകക്ഷി വിവരങ്ങളൊന്നും നൽകിയിരുന്നതുമില്ല. അതിനാൽ, ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേരിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത് 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ പ്രവൃത്തിപരിചയം തെളിയിക്കാൻ സഹായിക്കില്ല. 24.10.2023 തീയതിയിലെ പിംപ്രി ചിഞ്ച്വാഡ് മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ (പി.സി.എം.സി) സർട്ടിഫിക്കറ്റ് മറാത്തിയിലാണെന്ന് മാത്രമല്ല, അതിൽ ജോലിയ്ക്കുള്ള ഓർഡർ 2.3.2012-ന പുറപ്പെടുവിച്ചതായാണ് കാണിക്കുന്നത്. അതിനാൽ, പ്രസ്തുത പി.സി.എം.സി സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന് മൂന്ന് വർഷത്തെ പ്രവൃത്തിപരിചയമുണ്ടെന്നോ അല്ലെങ്കിൽ അവർ പ്രതിദിനം 300 മെടിക് ടണ്ണിൽ കൂടുതൽ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നുണ്ടെന്നോ കാണിക്കുന്നില്ല. "ടെൻഡറെക്കുറിച്ചുള്ള അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ" എന്ന കോളത്തിന് കീഴിൽ മറ്റ് കമ്പനികളൊന്നും (ജോയിന്റ് വെഞ്ച്വർ അല്ലെങ്കിൽ കൺസോർഷ്യം ആയിട്ട്) തന്നോടൊപ്പം ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന് 1-ആം എതിർകക്ഷി

വ്യക്തമായി സൂചിപ്പിച്ചതിനാൽ, ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേരിലുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ 1-ആം എതിർകക്ഷിയായ ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന് ആശ്രയിക്കാൻ കഴിയില്ല. ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് സമർപ്പിച്ച മറ്റ് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നവയായിരുന്നില്ല.

41. കൂടാതെ, അപവദിത വിധിന്യായത്തിന്റെ 16-ആം ഖണ്ഡികയിൽ ഹൈക്കോടതി ആശ്രയിച്ച 21.4.2015-ലെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് സമർപ്പിച്ച യഥാർത്ഥ ബിഡ് രേഖയുടെ ഭാഗമായിരുന്നില്ല. ഹൈക്കോടതിയിൽ ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജിയ്ക്കൊപ്പമുള്ള അനുബന്ധം P6 ആയിട്ടാണ് ഇത് ആദ്യമായി സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. അത്തരമൊരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് യഥാർത്ഥ ബിഡ് രേഖയുടെ ഭാഗമല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് ആദ്യമായി കോടതിക്ക് മുന്നിൽ ഹാജരാക്കിയ ആ രേഖയെ ആശ്രയിച്ച ഹൈക്കോടതി നടപടി ശരിയായിരുന്നില്ല. ടെൻഡർ നടപടികളിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന ആരെയും ബിഡ് രേഖകളിൽ മാറ്റം വരുത്താനോ കൂട്ടിച്ചേർക്കലുകൾ നടത്താനോ കോടതികൾ അനുവദിക്കില്ല. പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിനുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയം തെളിയിക്കുന്ന രേഖകളുടെ അഭാവത്തിൽ, പ്രവൃത്തിപരിചയമുള്ള വർഷങ്ങൾ, വൈദഗ്ധ്യം എന്നീ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 7 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചത് ശരിയല്ലെന്ന അപ്പീൽവാദികളുടെ വാദം ന്യായമാണ്. അതുപോലെതന്നെ, വീടുതോറുമുള്ള ശേഖരണത്തിലൂടെ പ്രതിദിനം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ അളവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ മാർക്ക് 10-ൽ നിന്ന് 15 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചതും ഹൈക്കോടതിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ശരിയായ നടപടിയായിരുന്നില്ല. അപവദിത ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡിക 26-ൽ, അപ്പീൽ അധികാരി എന്ന നിലയിൽ ഹൈക്കോടതി സ്വന്തം നിലയ്ക്ക് കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യത പരിശോധിക്കുകയും, മേൽപരാമർശിച്ച പ്രകാരം, 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക്

പ്രവൃത്തിപരിചയത്തിനുള്ള മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 7 ആയും, പ്രതിദിനം കൈകാര്യം ചെയ്ത മാലിന്യത്തിന്റെ അളവിനുള്ള മാർക്ക് 10-ൽ നിന്ന് 15 ആയും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ച ചർച്ചകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, 1-ആം എതിർകക്ഷി പ്രതിദിനം 335 മെട്രിക് ടൺ മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നു എന്ന് കാണിച്ച്, പി.സി.എം.സി നൽകിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് പരിഗണിക്കേണ്ടതായിരുന്നു എന്ന ഖണ്ഡിക 18-ലെ ഹൈക്കോടതിയുടെ നിരീക്ഷണം തെറ്റാണെന്ന് വ്യക്തമാണ്. CIDCO-യുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 1-ആം എതിർകക്ഷി ഹാജരാക്കിയ മൂന്ന് രേഖകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് വീടുതോറുമുള്ള ശേഖരണം വഴി പ്രതിദിനം 300 മെട്രിക് ടൺ മുനിസിപ്പൽ ഖരമാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നു എന്ന് ആ രേഖകളിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

42. പ്രതികരണത്തിൽ ജാഗ്രത എന്ന മാനദണ്ഡത്തിന് 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് നൽകിയിരുന്ന മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 10 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ച ഹൈക്കോടതി നടപടിയും നീതീകരിക്കാനാവില്ല. ബി.ബി.എം.പി-യും പി.സി.എം.സി-യുമായും ബന്ധപ്പെട്ട് 1-ആം എതിർകക്ഷി ഹാജരാക്കിയ രേഖകൾ ആധാരമാക്കിയാണ് ഹൈക്കോടതി ഇത്തരത്തിൽ മാർക്ക് വർധിപ്പിച്ചത്. എന്നാൽ, ബി.ബി.എം.പി-യിൽ നിന്നും മറ്റ് മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്നും തങ്ങൾക്ക് കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന വസ്തുത ബി.വി ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് മറച്ചുവെച്ചതിനാൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് ഈ മാനദണ്ഡത്തിനുള്ള മാർക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ലെന്നാണ് ഈ കോടതിയുടെ സുചിന്തിതമായ അഭിപ്രായം. എൻ.ഐ.ടി-യുടെ 26-ാം പേജിലെ അനുബന്ധം-13-ന്റെ ഫോർമാറ്റ് പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, അതിൽ നാലാമത്തെ കോളം ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്ന കക്ഷി ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതോ ആയ "വ്യവഹാരത്തിന്റെ സ്വഭാവം" രേഖപ്പെടുത്താൻ മാറ്റിവച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്ന് വ്യക്തമാണ്. അതേ അനുബന്ധം-13-ലെ നാലാം പോയിന്റിൽ, “നിങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന എം.എസ്.ഡബ്ല്യു സംസ്കരണ പദ്ധതികളിൽ എത്രയെണ്ണത്തിൽ കരാർ ലംഘനത്തിന് കാരണം കാണിക്കൽ

നോട്ടീസുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്?" എന്ന് ചോദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന് ബി.ബി.എം.പി 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന വസ്തുത നിലനിൽക്കെത്തന്നെ, അനുബന്ധം-13 സമർപ്പിക്കുമ്പോൾ അവർ വ്യവഹാരത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ നൽകേണ്ട കോളം പൂരിപ്പിക്കാതെ ഒഴിച്ചിട്ടു. തങ്ങൾക്ക് മേൽപ്പറഞ്ഞ നോട്ടീസുകൾ ലഭിച്ചു എന്ന കാര്യത്തിൽ ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് തർക്കം ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ല. മറിച്ച്, കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ നൽകുന്നത് വ്യവഹാരത്തിന്റെ ഭാഗമല്ലെന്നാണ് അവർ അവകാശപ്പെട്ടത്.

43. ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് സമർപ്പിച്ച ടെൻഡർ വസ്തുനിഷ്ഠമായി വിലയിരുത്തിയ ശേഷം, കമ്പനി "ശരാശരി വിഭാഗത്തിൽ" പെടുന്നതാണെന്ന് സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ നിരീക്ഷിച്ചു. പ്രസ്തുത നിരീക്ഷണം ഇപ്രകാരമായിരുന്നു:

vi) ടെൻഡറിനോടുള്ള പ്രതികരണവും ടെൻഡർ സമർപ്പണവും:

ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ടെൻഡർ സമർപ്പിച്ചത് നിശ്ചിത മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കാതെയാണ്. പല അനുബന്ധങ്ങളും പൂരിപ്പിക്കാതെ വിടുകയും വിവരങ്ങൾ "പ്രത്യേകം നൽകിയിട്ടുണ്ട്" എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നിർദ്ദിഷ്ട ഫോർമാറ്റുകളിൽ നിയമസംബന്ധിയായ വിവരങ്ങളും സാമ്പത്തിക വിവരങ്ങളും പോലും പൂരിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.

വ്യവഹാരങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും (അനുബന്ധം-13) പ്രവർത്തന ചരിത്രവും (അനുബന്ധം-12) കമ്പനി മറച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രവർത്തന രീതിയെയും സമീപനത്തെയും കുറിച്ചുള്ള വിവരണങ്ങളിൽ അശ്രദ്ധ പ്രകടമാണ്. മേൽപ്പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, ടെൻഡറിന് ശരാശരി വിഭാഗത്തിനുള്ള **5.00 മാർക്ക്** നൽകുന്നു.

44. ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്നവർ തങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തണമെന്ന് എൻ.ഐ.ടി-യിൽ വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു. ബിഡ് രേഖയിൽ ഇതിനായി പ്രത്യേക കോളം ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും 1-ആം എതിർകക്ഷി പ്രസ്തുത കോളം ഒഴിച്ചിടുകയായിരുന്നു. കരാർ ലംഘനത്തിനുള്ള കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകളെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിക്കണമെന്ന് വ്യക്തമായ നിബന്ധന ഉള്ളപ്പോൾ, ഇത് സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകാൻ ടെൻഡർ സമർപ്പിക്കുന്ന കക്ഷിക്ക് ബാധ്യതയുണ്ടായിരുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി ഇതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുകയും പ്രധാന വിവരങ്ങൾ മറച്ചു വയ്ക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ, 2-ആം എതിർകക്ഷി പ്രസ്തുത കമ്പനിയ്ക്ക് 5 മാർക്ക് മാത്രം നൽകിയത് ശരിയായ നടപടിയാണ്. മുകളിൽ പരാമർശിച്ചത് പോലെ, മെസ്സേഴ്സ് ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന്റെ പേരിൽ പി.സി.എം.സി നൽകിയ പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റാണ് 1-ആം എതിർകക്ഷി സമർപ്പിച്ചത്. മെസ്സേഴ്സ് ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് എന്ന സ്ഥാപനം ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് തന്നെയാണെന്നോ അല്ലെങ്കിൽ അത് ഒരു കൺസോർഷ്യം അംഗമാണെന്നോ കാണിക്കുന്ന യാതൊരു രേഖകളും കോടതിക്ക് മുൻപാകെ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ല. ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിനോടൊപ്പം ടെൻഡർ നടപടികളിൽ പങ്കെടുത്ത മറ്റ് കൺസോർഷ്യം അംഗങ്ങൾ ആരുമില്ലെന്ന 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ ബിഡ് ഡോക്യുമെന്റിലെ വ്യക്തമായ പ്രസ്താവനയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, ബി.വി.ജി ക്ഷിതിജ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സർവീസസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന്റെ പേരിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തിപരിചയ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന്റെ യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി ആശ്രയിക്കാൻ കഴിയില്ല. 1-ആം എതിർകക്ഷി ഒരു കൺസോർഷ്യം ആയിട്ടല്ല, മറിച്ച് ഒരു വ്യക്തിഗത ബിഡർ എന്ന നിലയിലാണ് ബിഡ് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യത തെളിയിക്കുന്നതിനായി ഒരു മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് പരിഗണിക്കാൻ സാധിക്കില്ല. ഇത് കൂടാതെ, ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികളിൽ ബി.ബി.എം.പി -യും സിൽവാസയിലെ ദാദ്ര ആന്റ് നഗർ ഹവേലി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തും തങ്ങൾക്കെതിരെ 73 കാരണം കാണിക്കൽ

നോട്ടീസുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന വാസ്തവത 1-ആം എതിർകക്ഷി മറച്ചുവച്ചു. 1-ആം എതിർകക്ഷി ഈ വിവരങ്ങൾ മറച്ചുവച്ചിട്ടും, സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ സ്വന്തം നിലയിൽ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്കെതിരെ ബി.ബി.എം.പി-യും മറ്റുള്ളവരും 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുകയുമായിരുന്നു. വീടുതോറുമുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണത്തിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി മതിയായ ജാഗ്രത കാണിച്ചിരുന്നില്ല എന്നാണ് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നത്. അതിനാൽ, സാങ്കേതിക ബിഡ് വിലയിരുത്തുമ്പോൾ 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്കെതിരെയുള്ള ഈ 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ സ്വമേധയാ പരിഗണിക്കാൻ സാങ്കേതിക സമിതിക്ക് അധികാരമില്ലെന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ നിഗമനം ശരിയല്ല. ഏത് ലക്ഷ്യത്തിനായാണോ ബിഡുകൾ ക്ഷണിച്ചത് അത് കണക്കിലെടുത്ത്, വിദഗ്ധ കൺസൾട്ടന്റിന്റെ ജാഗ്രതയെയും പ്രവൃത്തിപരിചയത്തെയും ഹൈക്കോടതി അഭിനന്ദിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷിയ്ക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ അവരുടെ പ്രവർത്തന ശൈലി മികച്ചതല്ലെന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. അതിനാൽ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ അത്തരം നോട്ടീസുകൾ തീർച്ചയായും പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. നീതിപൂർവ്വകമായ നടപടിയെന്ന നിലയിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി ബിഡിൽ ഈ കാര്യങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തേണ്ടതായിരുന്നു. ഇത് കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ പ്രതികരണത്തിലെ ജാഗ്രതയെന്ന മാനദണ്ഡത്തിന് കീഴിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷിയുടെ മാർക്ക് 5-ൽ നിന്ന് 10 ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചത് നീതീകരിക്കാനാവില്ല.

2. സാമ്പത്തിക ബിഡിന്റെ മൂല്യനിർണ്ണയം

45. സാമ്പത്തിക ബിഡ് വിലയിരുത്തുന്നതിന് ഹൈക്കോടതി സ്വീകരിച്ച രീതി പിഴവുള്ളതും യുക്തിരഹിതവുമാണ്. മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ, സാമ്പത്തിക ബിഡുകൾ വിലയിരുത്തുന്നതിനായി ബിഡർമാർക്കായി താഴെ പറയുന്ന ഫോർമുലയാണ് സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ ശരിയായി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു:

$$\frac{FL\,1}{FL\,2/FL\,3/FL\,4} \times 20$$

മറുവശത്ത്, ഹൈക്കോടതി മൂല്യനിർണ്ണയ ഫോർമുല പുനർനിർണ്ണയിച്ചപ്പോൾ 20 കൊണ്ട് ഗുണിക്കുന്ന രീതി സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല:

$$\frac{FL\,1}{FL\,2/FL\,3/FL\,4}$$

20 കൊണ്ട് ഗുണിക്കുന്ന രീതി (ബിഡർമാരുടെ കാര്യത്തിൽ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ ശരിയായി സ്വീകരിച്ചത്) ഹൈക്കോടതി പിന്തുടരാത്തതിനാൽ, അത് യുക്തിസഹമല്ലാത്ത തീരുമാനത്തിലേക്കും നീതിയുടെ ലംഘനത്തിലേക്കും നയിച്ചു. ഹൈക്കോടതി സ്വീകരിച്ച ഫോർമുല ഒട്ടും യുക്തിസഹമല്ല. സാമ്പത്തിക ബിഡിനുള്ള മാർക്ക് കണക്കാക്കുന്ന രീതി എൻ.ഐ.ടി-യിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തുക ക്വോട്ട് ചെയ്യുന്ന ബിഡിന് (FL1) 20 മാർക്ക് നൽകും. മറ്റ് കക്ഷികൾക്ക് അതിനുശേഷം എൻ.ഐ.ടി അനുച്ഛേദം III-ലെ ഖണ്ഡം 3.1.3-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഫോർമുല പ്രകാരം സ്കോറുകൾ നൽകും, അതായത് FL1/FL2×20 = FL2-ന്റെ സാമ്പത്തിക സ്കോർ. ഈ കേസിൽ, ബി.വി.ജി ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡിന്റെ FL1 1454 ആയിരുന്നു, എന്നാൽ വിജയിച്ച ബിഡറായ ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന്റെ FL2 1710 ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട്, സാമ്പത്തിക ബിഡിന്റെ കാര്യത്തിൽ 1454-നെ (FL1) 1710 (FL2) കൊണ്ട് ഹരിച്ച് 20 മാർക്ക് കൊണ്ട് ഗുണിച്ചപ്പോൾ ഗ്ലോബൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡിന് 17 മാർക്ക് ലഭിച്ചു. ഇതിനു വിപരീതമായി, സാമ്പത്തിക ബിഡുകളുടെ അനുപാതത്തെ 20 മാർക്ക് കൊണ്ട് ഗുണിക്കുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതി പരാജയപ്പെടുകയും, അങ്ങനെ 17 മാർക്കിന് പകരം 0.85 മാർക്ക് എന്ന തെറ്റായ സ്കോറിലേക്ക് എത്തുകയും ചെയ്തു.

46. അപവദിത വിധിന്യായത്തിലെ ഖണ്ഡിക 25-ൽ, 06.06.2015-ന സാങ്കേതിക വിലയിരുത്തൽ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ, വിജയിച്ച ബിഡറെ യോഗ്യനാക്കാനായി സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ ആശ്രയിച്ച, മീരാ ഭയന്ദർ പുറപ്പെടുവിച്ച സർട്ടിഫിക്കറ്റ് 16.07.2015 തീയതിയിലേതായിരുന്നുവെന്ന് ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചിരുന്ന. സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയം നടന്ന ദിവസം മീരാ ഭയന്ദർ നൽകിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നിലവിലുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നതായിരുന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ നിരീക്ഷണം. എന്നാൽ, സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ 16.07.2015-ലെ സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ ആശ്രയിച്ചല്ല റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയതെന്ന് രേഖകൾ വ്യക്തമാക്കുന്ന. പ്രസ്തുത സർട്ടിഫിക്കറ്റ് അനുബന്ധം R4 മുതൽ R6 വരെയുള്ള രേഖകൾക്കൊപ്പം മറുപടി സത്യവാങ്മൂലത്തോടൊപ്പം ഹൈക്കോടതിയിൽ ആദ്യമായി സമർപ്പിച്ച ഒരു അധിക രേഖയായിരുന്ന. എന്നാൽ, വിജയിച്ച ബിഡർ മീരാ ഭയന്ദർ പുറപ്പെടുവിച്ചതായി കാണിച്ച് സമർപ്പിച്ചത് 15.01.2015-ലെ സർട്ടിഫിക്കറ്റാണ്; ഇത് 06.06.2015-ലെ സാങ്കേതിക മൂല്യനിർണ്ണയ റിപ്പോർട്ടിന് എത്രയോ മുൻപുള്ളതാണ്. വിജയിച്ച ബിഡർക്ക് വേണ്ടി ഫയൽ ചെയ്ത എതിർ സത്യവാങ്മൂലത്തിലെ അനുബന്ധം R-21-ൽ നിന്ന് ഇക്കാര്യം വ്യക്തമാണ്. അതിനാൽ, മീരാ ഭയന്ദർ നൽകിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ സംബന്ധിച്ച ഹൈക്കോടതിയുടെ നിരീക്ഷണങ്ങളും കണ്ടെത്തലുകളും ശരിയല്ല.

47. നിലവിലെ കേസിൽ, തീരുമാനമെടുത്ത പ്രക്രിയോ തീരുമാനമോ ഏകപക്ഷീയമോ യുക്തിരഹിതമോ ആണെന്ന് ഈ കോടതി കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ല.

48. കരാർ പ്രകാരം ഏൽപ്പിക്കേണ്ട പ്രവൃത്തിയുടെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ വ്യക്തിയെയോ സ്ഥാപനത്തെയോ കണ്ടെത്താൻ ഏറ്റവും യോഗ്യത ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരിയ്ക്കാണ്. വീടുതോറുമുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണത്തിലെ വീഴ്ചകൾ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്ന് നിരവധി കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ നേരിട്ട ഒരു ബിഡറെ ആ ജോലി ചെയ്യാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കാനായി പ്രസ്തുത അധികാരിയെ നിർബന്ധിക്കാൻ കോടതിക്ക് കഴിയില്ല; കാരണം ആ

വ്യക്തി/സ്ഥാപനം പ്രസ്തുത ജോലി ചെയ്യാൻ തീർത്തും അനർഹനാണ്. ആത്യന്തികമായി,, പൊതുതാത്പ്പര്യം സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. കരാർ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിലൂടെ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് സേവനങ്ങൾ വേഗത്തിലും ഫലപ്രദമായും ലഭ്യമാകുന്നതിലാണ് ജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ടുള്ള താത്പ്പര്യമുള്ളത്. ഇത്തരത്തിൽ ചെയ്യുന്ന ജോലിയുടെ ഗുണനിലവാരത്തിലും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് താത്പ്പര്യമുണ്ടാകും. ജോലിയുടെയോ സാധനങ്ങളുടെയോ മോശം ഗുണനിലവാരം പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾക്ക് ഇടയാക്കുകയും തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതിനോ പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനോ അല്ലെങ്കിൽ മുഴുവൻ ജോലിയും വീണ്ടും ചെയ്യുന്നതിനോ ഉള്ള വലിയ സാമ്പത്തിക ബാധ്യതയ്ക്ക് വഴിവയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. വീടുതോറുമുള്ള ദൈനംദിന മാലിന്യ ശേഖരണത്തിലെ അലസതയോ അലംഭാവമോ റോഡുകളിലും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മാലിന്യം കുമിഞ്ഞുകൂടുന്നതിനും അത് ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾക്കും നഗരത്തിന്റെ ശുചിത്വം കുറയുന്നതിനും കാരണമാകും. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് താൽപ്പര്യമുള്ളതും ജോലി ശരിയായി നടന്നില്ലെങ്കിൽ അവരെ ബാധിക്കുന്നതുമായ കാര്യമാണിത്. കൂടാതെ, വിവിധ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ നിന്ന് 73 കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസുകൾ നേരിട്ട 1-ആം എതിർകക്ഷി ഈ ജോലി ഏൽപ്പിക്കാൻ അനുയോജ്യമായ കമ്പനിയല്ലെന്ന് സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ കണ്ടെത്തിയ സാഹചര്യത്തിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരിയുടെ തീരുമാനത്തിൽ ഹൈക്കോടതി ഇടപെടാൻ പാടില്ലായിരുന്നു.. ഈ വിഷയത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പൊതുതാൽപ്പര്യം എന്ന ഘടകത്തെ ഹൈക്കോടതി തീർത്തും അവഗണിച്ചുവെന്നാണ് ഈ കോടതിയുടെ സുചിന്തിതമായ നിലപാട്.

49. മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചത് പോലെ, തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലോ അധികാരി എടുത്ത തീരുമാനത്തിലോ ദുരുദ്ദേശ്യമോ ഏകപക്ഷീയതയോ അല്ലെങ്കിൽ യുക്തിരാഹിത്യമോ ഉണ്ടെന്നോ, അതല്ലെങ്കിൽ അധികാരി ആർക്കെങ്കിലും വഴിവിട്ട സഹായം നൽകാൻ ഉദ്ദേശിച്ചെന്നോ ഉള്ള നിഗമനത്തിൽ കോടതി എത്താത്തപക്ഷം, പ്രസ്തുത തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലോ തീരുമാനത്തിലോ ഭരണഘടനാ കോടതി ഇടപെടുകയില്ല.

50. അതിനാൽ, ഈ അപ്പീലിൽ തീരുമാനിക്കേണ്ട ചോദ്യങ്ങൾക്ക് താഴെ പറയുന്ന പ്രകാരം മറുപടി നൽകുന്നു:

(a) ഒരു ബിഡറുടെ പ്രകടനം തൃപ്തികരമല്ലാത്ത സാഹചര്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ ഘടകങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് ബിഡറുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതയെക്കുറിച്ച് വിദഗ്ധ കൺസൾട്ടന്റ് എടുക്കുന്ന തീരുമാനത്തെ ജുഡീഷ്യൽ റിവ്യൂ അധികാരമുപയോഗിച്ച് സാധാരണയായി ഹൈക്കോടതിക്ക് ചോദ്യം ചെയ്യാനാകില്ല.

(b) പങ്കാളികളോ കൺസോർഷ്യമോ ജോയിന്റ് വെഞ്ചറോ ഇല്ലാതെ സ്വതന്ത്രമായാണ് ബിഡ് സമർപ്പിക്കുന്നത് എന്ന് വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന ഒരു ബിഡർക്ക് തന്റെ യോഗ്യതയ്ക്കായി ഏതെങ്കിലും മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ സാങ്കേതിക യോഗ്യതകളെ ആശ്രയിക്കാനാകില്ല.

(c) അപ്പീൽ അധികാരിയെന്ന നിലയിൽ, ഹൈക്കോടതിക്ക് കക്ഷികളുടെ സാങ്കേതിക ബിഡുകളും സാമ്പത്തിക ബിഡുകളും സ്വതന്ത്രമായി വിലയിരുത്തി തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല; ദുരുദ്ദേശ്യം, ആർക്കെങ്കിലും വഴിവിട്ട സഹായം നൽകാനുള്ള താല്പര്യം അല്ലെങ്കിൽ പക്ഷപാതം, ഏകപക്ഷീയത, യുക്തിരാഹിത്യം അല്ലെങ്കിൽ അധാർമികത എന്നിവയുടെ പരിധി ലംഘിക്കപ്പെടാത്തിടത്തോളം, പൂർണ്ണമായും പൊതുതാത്പര്യാർത്ഥം എടുത്ത തീരുമാനങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്നതിൽ നിന്ന് കോടതി സാധാരണഗതിയിൽ ജുഡീഷ്യൽ നിയന്ത്രണം പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

51. മേൽപ്പറഞ്ഞ കാരണങ്ങൾ മുൻനിർത്തി, ഹൈക്കോടതിയുടെ അപവദിത വിധിന്യായവും ഉത്തരവും നിലനിൽക്കാത്തതിനാൽ, അവ ഇതിനാൽ റദ്ദാക്കുന്നു.

52. നിലവിലെ അപ്പീലുകൾ അനുവദിക്കുന്നു. വ്യവഹാരച്ചിലവുകൾ സംബന്ധിച്ച് ഉത്തരവുകളൊന്നും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല.

അങ്കിത് ഗ്യാൻ അപ്പീലുകൾ അനുവദിക്കുന്നു.